75 років Службі Народові

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda", 81-83 Grand St Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
Тел. з Ню Йорку: — BArcly 7-4125
УНСоюзу BArcly 7-5337

РІК LXXV Ч. 109. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 11-го ЧЕРВНЯ 1968 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JUNE 11, 1968 No. 109. VOL. LXXV

УСІ УКРАЇНСЬКІ КАТОЛИЦЬКІ ВЛАДИКИ ПІВНІЧНО-АМЕРИКАНСЬКОГО КОНТИНЕНТУ ВІЗЬМУТЬ УЧАСТЬ У ПРИВІТАННІ ВЕРХОВНОГО АРХИЄПИСКОПА КАРДИНАЛА ЙОСИФА В ТОРОНТІ ТА У СВЯТКУВАННЯХ 20-РІЧЧЯ ТОРОНТОНСЬКОЇ ЄПАРХІЇ

СЕНАТОРА КЕННЕДІ ПОХОРОНЕНО НА НАЦІОНАЛЬНОМУ ЦВИНТАРІ З НАЙБІЛЬШИМИ ПОЧЕСТЯМИ

Три роки тому, в травні 1965 року сенатор Роберт Кеннеді стояв навколішках біля могили свого брата Президента ЗСА Джана Ф. Кеннеді на Арлінгтонському кладовищі. Тепер на цьому ж кладовищі, поруч могили Джана Ф. Кеннеді поховано і самого Роберта Кеннеді, який також загинув від куль вбивника.

Вашингтон. — В болісній, небувалій досі церемонії на Арлінгтонському цвинтарі в суботу ввечері 8-го червня при світлі лямп похоронено сенатора демократа з Ню Йорку Роберта Ф. Кеннеді у віддалі 50 стіп від могили його старшого брата президента Джана Ф. Кеннеді, якого вбито п'ять і півроку тому. Не було при цьому військових парад ані пострілів і биття барабанів. Похоронну Богослужбу відправив замість захворілого Кардинала Кушінга Архиєпископ Філіп М. Геннен із Ню Орлінсу, Кардинал Кушінг відправляв Службу Божу в Катедрі св. Патрика в Ню Йорку, але під час подорожі до Вашингтону занедужав в поїзді. Сенатор Роберт Кеннеді спочив навіки на горбочку між двома японськими магноліями. При ньому стояли: його дружина Етел, його брат сенатор Едвард та син покійного Джов 3. Дальше стояли інші члени найближчої родини покійного. Присутній був і Президент Джансон із дружиною, члени його кабінету, делегації Сенату і Палати Репрезентантів, увесь дипломатичний корпус. Поїзд із тлінними останками покійного мав прибути до Вашингтону о г. 4.30 по пол., але він запізнився майже на 5годин, бо по дорозі на більших стаціях він затримувався, де чекали на нього тисячні маси народу, щоб востаннє попрощатися з покійним, який впав жертвою атентанту в середу вранці після того, як повідомив своїх прихильників про свою перемогу в правиборах в Каліфорнії. Під час їзди поїзду в Елизабеті, Н. Дж., була катастрофа, бо інший поїзд наїхав на людей ,що стояли на рейках, спричиняючи смерть 2-ох осіб та поранивши кількох. Поїзд прибув о год. 9.03 на стацію. Президент Джансон із дружиною та віце-президент Гомфрі із дружиною привітали найближчу родину покійного ,а оркестра фльоти, при якій служив покійний, відограла гимн Фльоти. Тлінні останки покійного перевезли через вулиці столиці попри будинок головного прокуратора та Сенату, де покійний працював. Після короткого Богослуження на цвинтарі, з труни знято американський прапор, яким вона була прикрита, і астронавт Джан Гленн звинув його та передав братові покійного сенаторові Едвардові, який передав прапор синові покійного Джовові третьому, а він передав його матері. Оркестра Гарвардського університету заграла пісню „Америка, ди Бютефул". Найближча родина покійного приступала до труни, клякала і востаннє прощалася з покійним. — Головні похоронні Богослуження відбулися в Катедрі св. Патрика в Ню Йорку, в якій зібралися 2.-300 осіб, членів родини, представників урядових агенцій. Присутній був президент Джансон із дружиною, члени Уряду, та запрошені особи. Брат покійного сенатора Едвард виголосив прощальну промову. Він сказав, що покійний „давав родині силу під час горя, пораду в непевних справах та поділяв радість під час щасливих випадків". Брат казав, що покійний „був завжди з родиною", і тому родина його любила як „брата і батька та сина". Службу Божу відправив нюйоркський Архиєпископ Теренс Кук, який і виголосив проповідь про покійного. На Службі Божій були присутні 6 Кардиналів, з яких два, бостонський Ричард Кушінг та особистий представник Папи Павла VI Кардинал Риму Анджело дель'Аква брали участь в Богослужбі. Після похоронних відправ тіло покійного перевезли до поїзду, яким понад тисячу осіб від'їхали до Вашингтону .

Ген. Вестморленд оптимістично оцінює воєнну ситуацію у В'єтнамі

Сайгон. — Генерал Вільям Вестморленд, дотеперішній головний командант американських військ у В'єтнамі, який переходить на становище шефа штабу Армії до Вашингтону, перевів прощальний об'їзд найголовніших баз і відтинків фронту у Південному В'єтнамі, перебувши гелікоптером понад 600 миль. В усіх пунктах, де він зупинявся, він указував на успіхи американських і південно-в'єтнамських військ та невдачі Північного В'єтнаму й В'єтконгу. Ген. Вестморленд таврував песимістичну оцінку в'єтнамської ситуації, як її малюють американські газети. Він критикував американське громадянство, яке прикладає занадто багато ваги до газетних вісток про терористичну діяльність В'єтконгу, зокрема до вісток про бомбардування ракетами й мінометами Сайгону й наскоку на тамошнє цивільне населення малих терористичних банд. Ген. Вестморленд вказував, що на тих місцях, які раніше були на 100 відс. окуповані В'єтконгом, тепер знаходяться американські бази або стійки. Ворог не здобув ні одної воєнної операції і його терористична діяльність є маскуванням його безсильности на бойовищах. Ген. Вестморленд твердив, що коли б він мав провадити далі місію у В'єтнамі, яку виконував впродовж 52-ох місяців, то щонайвище перевів би тільки дуже незначні зміни способу, як керував воєнними діями. Зокрема, він боронив тактики — залишити південно - в'єтнамську армію самостійною, під власним командуванням, не включивши її під спільне командування.

У Лондоні арештували здогадного вбивника Мартина Лютера Кінга

Лондон. — Лондонська поліція — у тісній співпраці з ЕфБіАй — арештувала в минулу суботу вранці на летовищі пошукуваного на всіх континентах 40-річного Джеймса Ерла Рея, що йому закидають, що він 4 квітня ц.р. застрілив в Мемфісі в Тексасі муринського лідера д-ра Мартіна Лютера Кінга з вікна протилежного Мотелю. Джеймс Ерл Рей має за собою довгий поліційний реєстр, кількакратно був засуджений за різні провини, грабежі й насильства, та в квітні мин. року втік був з в'язниці в Джефферсон Сиіт в Міссурі, де відсиджував 20-річну кару за грабунковий напад. Джеймс Ерл Рей виступав у Мемфісі, як Ерік Старво Ґалт, а кімнату винаймав, як Джан Віллярд. Після вбивства Кінґа Рей втік до Торонта в Канаді. Перше прізвище, що його там вживав, було Пол Бриджмен. В Торонті, Канада, дістав в подорожньому бюрі канадійський пашпорт на ім'я Рамона Джорджа Снейда. Це прізвище торонтського поліціянта, який проте — як твердить поліція — не мав зв'язку з Реєм. У Канаді, коментує преса, можна легко дістати пашпорт на основі затверджених нотарем зізнань двох свідків, службовиків подорожнього бюра — й таким способом дістав канадійський пашпорт Джеймс Рей. Він купив поворотний летунський квиток до Лондону, але в Лондоні дістав з поворотом половину ціни і замість вертатися до Канади — полетів до Лісбони, столиці Португалії. Що він робив кругло місяць в Португалії — поліція ще досліджує. Тепер він вертався через Лондон в дорозі до Брюсселю в Бельгії, і то-

(Закінчення на стор. 8-ій)

На Союзівці відбулася Весняна Товариська Зустріч Товариства Українських Інженерів і КЛК

Союзівка, Кергонксон, Н И. — В суботу 8 і в неділю 9 червня ц. р. тут на цій оселі УНСоюзу відбулася Весняна Товариська Зустріч Українських Інженерів, Відділ Ню Йорк, та Карпатського Лещетарського Клюбу. Головною точкою програми зустрічі була окружна конференція Головної Управи Товариства Українських Інженерів Америки, яку очолює інж. Р. Галібей, із членами відділів східніх стейтів. Доповіді виголосили інж. Є. Івашків на тему „Нові роди членів ТУІА", та інж. А. Пащук про „Участь інженерів в суспільно - громадському житті". Доповідь неприсутнього на зустрічі інж. Ст. Процюка про видавничу діяльність ТУІА відчитав інж. З. Глов'як. Над доповідями проведено ділову дискусію В конференції брали участь представники Відділів: Боффало — інж. Гр. Тарнавський, Філядельфії — інж. Іван Даниленко, Ню Йорку — інж. Михайло Ільків. В неділю учасники Зустрічі взяли участь у Службі Божій та Панахиді за Поляглих, що їх відправив о. Любомир Гузар в каплиці св. Володимира на Союзівці. Господарем Зустрічі був Нюйоркський Відділ ТУІА. Після конференції в суботу 8 червня відбулася спільна вечеря, продовженням якої була музично - концертова програма, що її зорганізувала п-ні Ваня Гаймур з участю Оксани Равлюк, Олени Гаймур й Уляни Надраги. Конферансієм був інж. Л. Калинич. По вечері відбулася при звуках оркестри Амор забава з танцями.

Протягом обох днів Зустрічі, в суботу і в неділю відбувалися внутрішньоклюбові тенісові змагання КЛК, якими проводив голова Клюбу Ярослав Рубель. У фіналі Віктор Герлинський переміг Зенона Маркевича вислідом 6:3, 6:3.

„Тризуб" здобув чемпіонат АФЛіґи

Ню Йорк, 9-го червня. — У відплатних змаганнях фіналу першунів руп Американської Футбольної Ліґи дружина „Тризуба" з Філядельфії перемогла 5:1 італійських футболістів „Н. И. Інтер" і цим самим здобула остаточно чемпіонат АФЛіґи сезону 1967/68. Перша зустріч цих двох фіналістів, яка відбулася у Філядельфії тиждень раніше, закінчилася була нерішеною 3:3. Всі ворота для „Тризуба" у цих других фінальних змаганнях стрілив Палета.

ВЛАДИКИ ІЗ ЗСА ВИЇЖДЖАЮТЬ ДО ТОРОНТА ЦІЄЇ СУБОТИ

Філядельфія. — З Митрополичої Канцелярії інформують, що всі українські католицькі Владики північно-американського континенту візьмуть участь в урочистостях привітання Первоієрарха Української Католицької Церкви Блаженнішого Верховного Архиєпископа і Кардинала Иосифа в Торонті в святкуваннях 20-річчя Торонтонської Єпархії. Владики із З'єднаних Стейтів Америки: Митрополит Української Католицької Церкви в Америці, філядельфійський Архиєпископ ВПреосв. Амврозій Сенишин, стемфордський Єпископ Преосв. Йосиф Шмондюк та шикагівський Єпископ Преосв. Ярослав Ґабро будуть у Торонті вже цієї суботи, 15-го червня, щоб взяти участь в урочистостях привітання Верховного Архиєпископа. Разом з ним прибуде в тих самих цілях Єпископ Питсбургу Преосв. Степан Коціско. Таким чином усі українські католицькі Владики Канади і ЗСА матимуть нагоду вперше від закінчення Другого Ватиканського Собору відбути спільну зустріч з Первоієрархом Української Католицької Церкви Блаженнішим Иосифом, цим разом на північно-американському континенті. Вістка про соборну участь усіх українських католицьких Владик північно - американського континенту в урочистостях в Торонті викликала зрозумілу радість та ентузіязм серед вірних Української Католицької Церкви та найширших кол громадянства.

УККА ВІТАЄ ВЕРХОВНОГО АРХИЄПИСКОПА, ВИСИЛАЄ ДЕЛЕҐАЦІЮ ДО ТОРОНТА

Ню Йорк. „Український Конґресовий Комітет Америки щиро вітає Первоієрарха Української Католицької Церкви, Блаженнішого Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа з Його приїздом на північно-американський континент до Канади. В урочистому привітанню Його Блаженства Верховного Архиєпископа Кардинала Иосифа в Торонті, Канада, в днях 16 і 17-го червня ц. р. візьме участь делеґація УККА, щоб задокументувати піддержку для змагань 45-мільйонового поневоленого Москвою українського народу до волі і національно державної незалежности. Водночас Український Конґресовий Комітет Америки враз з усіми своїми складовими частинами, центральними організаціями і відділами, висловлює глибоке переконання, що українське громадянство в ЗСА матиме змогу в найближчому майбутньому привітати Їх Блаженство на своїм терені. УККА сподівається, що українська католицька громада в Америці візьме численну участь в торжествах привітання Їх Блаженства, виявляючи цим відданість і пошану Верховному Архиєпископові Української Католицької Церкви, Кардиналові Йосифові".

Це є повний текст привітання Українського Конґресового Комітету Америки для Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа з нагоди Його приїзду до Торонта вже цього тижня. Привітання і його текст схвалила Екзекутива УККА на своїх звичайних місячних нарадах, що відбулися тут у приміщеннях Українського Інституту Америки минулої суботи, 8-го червня.

Проф. Л. Добрянський і П. Лисогір очолюють делеґацію

На цих же нарадах обрано й окрему делеґацію УК-

(Закінчення на стор. 8-ій)

ОУВФ закликають членство до масової участи в привітаннях Верховного Архиєпископа Йосифа

Ню Йорк. — У зв'язку з приїздом Верховного Архиєпископа і Кардинала Йосифа на північно - американський континент, Організації Українського Визвольного Фронту проголосили спільний обіжник, в якому закликають своє членство взяти найчисленнішу участь у привітаннях Блаженнішого Верховного Архиєпископа в Тороні. В обіжнику сказано:

„Головні Управи Організацій Українського Визвольного Фронту вірять, що наші члени і симпатики візьмуть масову участь в привітанні Верховного Архиєпископа - Ісповідника, який в часі найбільшого терпіння українського народу, в часі винищування комуністичною безбожницькою Москвою Української Католицької Церкви і її вірних, стояв незламно з своїм народом, даючи йому тим самим моральну піддержку в тяжких змаганнях з підступним і брутальним ворогом. Хай зустріч наша з Блаженнішим Кардиналом Йосифом тут, за океаном, перетвориться у всенаціональне свято подяки за його терпіння, його фізичну ізоляцію на протязі 18-ти років, знущання і пониження і вкінці за його труд для добра Української Церкви і народу".

ПРОГРАМА ВІДВІДИН КАРДИНАЛА ЙОСИФА СЛІПОГО У ВІННІПЕҐУ

П'ЯТНИЦЯ 21 ЧЕРВНЯ

Година 5:40 по полудні — Інтернаціональне летовище:
Привітання Його Блаженства Кардинала Йосифа на летовищі з участю Владик, Духовенства, Представників Організацій, Лицарів Колюмба, Пласту, СУМ, УКЮ, дітей, студентів, громадянства.

Година 7:00 ввечері — Лінкольн Мотор Готель:
Особиста зустріч отців духовних з Його Блаженством у часі спільної вечері.

СУБОТА 22 ЧЕРВНЯ

Година 9.00 рано — Катедра св. Володимира й Ольги:
Архиєрейська Служба Божа Його Блаженства для шкільної дітвори і всієї української молоді (УКЮ, СУМ, Пласт, Обнова і інші). Після Богослуження спільне снідання в катедральній залі.

Година 7.00 ввечері — Малборо Готель:
Офіційний Бенкет у шану Його Блаженства Кардинала Йосифа з участю Владик українських, латинських, протестантських, духовенства, представників провінції, міста, організацій, парафій та широких кругів всього українського громадянства Манітоби.

Білети вступу на Бенкет по 15 дол. від особи, 25 долярів від подружжя. Чистий дохід призначений як Дар для Кардинала на викінчення будови Собору св. Софії. Білети треба набути наперід до 16 червня в представників своїх організацій і парафій, або в Централі Католиків при 418 Абердін вулиці. Господарем програми на Бенкеті буде сенатор Павло Юзик.

НЕДІЛЯ 23 ЧЕРВНЯ

Година 10.30 рано — Вінніпеґ Авдиторіюм:
Соборна Архиєрейська Служба Божа, яку відслужить Блаженніший Верховний Архиєпископ Кардинал Йосиф у сослуженні українських Владик і в приявності Владик латинських і протестантських. Приявними будуть всі наші священики з Вінніпеґу і Манітоби та всі їхні парафіяни. Співатиме хор Парафії св. Покрови під керуванням Юрія Гнатюка. Зогляду на обмежене число місць в міській авдиторії і в концертовій залі (около 6.000) треба прийти скорше (10 год.). Авта можна паркувати в „Годсен Бей", але теж раніше, бо вполудне формується „Ред Ривер Ексгибишен" парада .

Година 7.00 ввечорі — Сентеніял Концерт Гол:
Великий Концерт у Честь Його Блаженства Кардинала Йосифа. Виступатимуть найкращі мистецькі ансамблі. Привітальне слово в честь нашого Кардинала виголосить прем'єр Канади П'єр Трудо. Господарем програми Концерту буде Ярослав Семчишин, голова Відділу КУК, кандидат на посла з Північного Вінніпеґу.

ПОНЕДІЛОК 24 ЧЕРВНЯ

Година 10.00 рано:
Зустріч Блаженнішого з представниками Урядів провінції і міста.

Година 7.30 ввечері — Школа Непорочного Серця Марії
Архиєрейський Молебень відслужить Його Блаженство Кардинал Йосиф для всіх вірних.

Година 7.30 ввечері — Школа Непорочного Серця Марії (вул. Флора і Мекензі):
Зустріч Громадянства з Кардиналом з участю Владик, духовенства, представників всіх українських національних, суспільних, культурно-освітніх організацій і установ і всього українського громадянства.

(Закінчення на стор. 8-ій)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 9118.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Чи Америка дійсно хвора

Убивство сенатора Роберта Кеннеді, що не було відокремленим випадком, а сталося після вбивства президента Джана Кеннеді, д-ра Мартіна Лютера Кінґа, кількох активних діячів муринського руху і загального зросту злочинства, скріпило переконання, що Америка — „хвора країна". За познаки її недуги вважають студентські заколоти, палення рекрутаційних карток, явище „гіппісів", непошанування права, зобов'язуючих законів і публічного ладу. Це те, про що говорив президент Джансон у радіо - телевізійній промові 5 червня ц. р., коли Роберт Кеннеді знаходився ще в шпиталі між життям і смертю: „...Сьогодні ввечері ця країна знову стоїть в обличчі безправ'я, ненависти і безглуздя, що загніздилися в її середині. Було б зле, було б самообманом легковажити зв'язок між безправ'ям та ненавистю і цим актом насильства..."

Але Линдон Джансон слушно після того додав, що „було б так само зле й таким самим обманом доходити з того акту до висновку, що наша країна хвора, що вона втратила балянс, що вона затратила змисл, куди треба прямувати, ба навіть затратила звичайну пристойність..." І щоб не узагальнювати злочини одиниць на цілу націю і не перебільшувати значення окремих атентатів, Президент підкреслив, що чейже не 200 мільйонів людей стріляли на Джана Кеннеді, Мартіна Лютера Кінґа і Роберта Кеннеді, а власне окремі особи.

Все ж, коли таких окремих осіб є багато, коли якась сумна подія трапляється часто, коли закони порушується в різних ділянках суспільного життя, то це вже не виняток, а суспільне явище. Обниження рівня громадської моралі в З'єднаних Стейтах, упадок поваги до авторитетів, розпряження понять про мораль — це такі факти сучасної американської дійсности, що їх ніхто не заперечує. Дискусійним, сумнівним є тільки питання, чи ці неґативні явища огорнули вже такі широкі верстви населення, що можна говорити про „недугу" цілої країни, цілої нації. Ідеться про те, щоб зберігати настільки об'єктивности, щоб не попадати в протилежну до самовдоволення і надмірного оптимізму крайність самобичування і добачування тільки темних місць.

На цю тему власне й ведеться палка дискусія в пресі, радіо, телевізії. Перш за все — годі відривати Америку від решти світу. „Роберт Кеннеді є тільки останньою жертвою новітнього світу, який розгнуздав більші сили, аніж їх може контролювати... Щось дивне характеризує атмосферу новітнього світу: зухвале протиставлення владі, заразлива безвідповідальність, рід моральної молодечої розперізаности, що її не зупиняють релігійні ані етичні переконання..." — пише Джеймс Рестон в „Н. Й. Таймсі".

Отож, коли говорити про недугу, то хворою є сьогодні не тільки Америка, а й увесь сучасний світ. Бож явище таких студентських авантюр, які не мають прецедентів у мирних часах, — явище занепаду індивідуальної й суспільної моралі, явище обниження авторитету влади, спротив будь - якому існуючому суспільному ладові — це риси, відомі не тільки в Америці, а й в усьому сучасному світі, особливо у високо економічно розвинених країнах. Американські історики й соціологи пояснюють ще зріст злочинства в цій країні відносно коротким часом, що ділить сучасну Америку від тієї піонерської доби, коли процвітало насильство і коли з великим трудом промощувала собі дорогу закономірність. Ще не так давно існувало „право лінчу", ще не так давно існував культ кріса й пістолі, що були чи не єдиними ґарантами життя і безпеки в тих часах беззаконня. Коли сьогодні фільм і телевізія черпають тематику не тільки з світлих сторінок піонерства, але й з доби кривавих розрахунків між ґанґстерськими бандами, то це безумовно не може впливати ушляхетнюючо на уми молоді. Так само не причиняється до поглиблення почуття громадської моралі „сенсаціоналізм" американської преси, яка роздуває кожний неґативний вибрик, промовчуючи і відсуваючи на задні сторінки творчі почини.

Ціла Америка і вільний американський нарід не є хворі. Але вони роблять помилки, надто легковажно ставлячись до розкладових елементів і надто потураючи тим, що розносять бацилі недуги безправ'я. В сучасній Америці існує неначе культ свободи. До цього культу причинялись однаково присуди Найвищого Суду, твори інтелектуалів - професорів, політична школа лібералів. Перед Президентом, Конґресом, усім суспільством стоїть на черзі дня — скріплювання не безмежних вольностей, а почуття пошани до законів.

М. Килимний

ДИВЕРСАНТИ Й ШПИГУНИ З АКАДЕМІЇ НАУК СССР

Куритиба. — Відомий совєтський вислів: „усе на службу соціялізмові", в тому числі й наука, література, мистецтво, не є тільки пропаґандивним гаслом, а здійснюється практично, і то на широку скалю. Що це так, можна було нещодавно переконатися з доволі докладних повідомлень бразилійської морської поліції, які передано для світової преси.

Ніхто не здавав собі належно справи з того, чому останнім часом так посилилися комуністичні заворушення в Колюмбії, Венесуелі, Панамі, Чіле і навіть у Бразилії, де чимала й добре озброєна армія має досвід боротьби з комуністичною небезпекою. Тепер уже цей факт не є таємницею.

Наприкінці квітня бразилійська океанська зв'язкова служба почала ловити радіові сиґнали, надавані з невідомого місця та об'єкту. Сиґнали були зашифровані, і на них надходили також зашифровані відповіді. Спеціяльними контрольними приладами протягом кількох днів визначено приблизно район, де можуть перебувати особи, що утримують між собою таємний радіозв'язок. Негайно після того бразилійські розвідчі літаки виявили в океані совєтський корабель з дивною назвою „Кеґостров". На радіовий запит, що це за корабель і що він тут робить, одержано відповідь: „Кеґосров" — корабель Академії Наук СССР із спеціяльною лябораторією для утримування постійного зв'язку з совєтськими сателітами в космосі.

Уже не в океані, а тим більше не в космосі, а в нетрях бразилійського суходолу вдалося по якомусь часі розшукати і зловити отих „сателітів", що з ними „Кеґостров" стояв у постійному зв'язку. Були це комуністичні диверсанти, добре озброєні і забезпечені радіовою апаратурою та поважними сумами грошей в американських долярах і в бразилійських крузейрах.

Капітанові „Кеґострова" Миколі Тригубенкові запропоновано негайно плисти за поданим йому курсом у напрямі на Сантос. 4-го травня корабель Академії Наук СССР, в супроводі бразилійських воєнних літаків та морських одиниць, причалив до цього міжнародного порту, де змушений був кинути кітву, чекаючи на дальший перебіг подій.

До корабля причалили „з діловою візитою" представники бразилійської військово - морської охорони, в супроводі совєтського консула в Сантосі Віктора Тарасова. Зустрів їх капітан „Кеґострова", який показав офіційні документи про те, що „Кеґостров" належить Академії Наук СССР, що місткість його 5,227 тонн і що він має велику лябораторію, обладнану апаратурою для спостережень за космосом і зв'язку з сателітами. До особливого складу корабля, заявив капітан, належать науковці з їхніми помічниками - лябораантами та навіґаційна команда, тобто матроси й офіцери. Очолюють корабель він, капітан Тригубенко і член Академії Наук.

Представники бразилійської контролі не задовольнилися тим рапортом і в присутності консула Тарасотта провели ревізію корабля, а потім повторювали її ще кількома наворотами. В процесі тих ревізій з'ясувалося чимало такого, чого не згадав Тригубенко в своєму рапорті. Насамперед звернула на себе увагу велика кількість фотосвітлин, зроблених з океанського узбережжя Бразилії та деяких інших країн Латинської Америки, а також виміри глибин прибережних вод.

На „Кеґострові" знайшлося ще кілька осіб „без певних обов'язків". Як виявилось, вони належали до тих комуністичних заколотників, диверсантів і шпигунів, яких з корабля ще не встигли висадити на суходіл. Бойовий та політичний вишкіл вони проходили на Кубі.

Згідно з зізнаннями схоплених у глибині Бразилії „сателітів", які утримували радіозв'язок з „Коґостровом", з цього корабля висаджували на берег спочатку двох - трьох диверсантів, а коли вони пробивалися вглиб терену й давали про себе знати, висаджували на берег нових. Перші йшли далі, аж до означеного місця зв'язку з місцевими комуністичними підпільцями. В такий спосіб створювано для комуністичних ворохобників безпечні пункти переходу.

В міжчасі наспіли з Боготи вістки про викриття в Колюмбії підривного „комуністичного центру", в складі якого було 5 „сателітів", висаджених з „Кеґострова." Ті особи, крім усього іншого, привезли з собою для організації заколотів 150 тисяч американських долярів, які одержали в совєтському посольстві в Гавані.

У місті Маракайбо, у Венесуелі, затримано двох „сателітів", які творили місцевий комуністичний центр. У Панамі арештували „сателіта" - одинака, який мав при собі, крім автоматичної пістолі і радіофонічного апарата, 49 тисяч американських долярів. Заарештовано кількох „сателітів" у Чіле, а також декого з тих, що керували бурхливою першотравневою демонстрацією студентів і робітників у Сан Павло. Їх також вважають причетними до „Кеґострова".

В комунікаті морської поліції порту Сантос сказано: „Совєтський корабель „Кеґостров", як встановило слідство, займався систематичним вивантажуванням підривників... „Кеґостров", що належить Академії Наук СССР, транспортував заколотників до різних країн Латинської Америки, переважно Куби, для ведення „операції Гевара"...

„Кеґостров" причалив до Сантосу 4-го травня, а відчалив 22-го травня. Отже, „гостював" у бразилійському порті 18 днів. „Гостював", звичайно, в оточенні бразилійських бойових морських одиниць. Раніше відпустити його ніяк не випадало, бо слідство поширилось на значну частину латиноамериканського континенту. В результаті капітан Тригубенко, без усяких застережень, мусів підписати протокол обвинувачення, а консул Віктор Тарасов просити пробачення у бразилійської влади за те, що „все так нещасливо сталося". —

Отак Академія Наук ССНР, під керівництвом партії, поєднує теорію з практикою шпигунів, диверсантів, заколотників. Академія Наук у Москві на чолі з президентом Келдишом справді поставила „все на службу соціялізмові".

Леся Лисак

ЗЕЛЕНІ СВЯТА

Так швидко біжать - пробігають роки, що вже навіть думкам за ними несила підбігати. У весняні простори зелених піль молоді та буйні дідусеві коні так швидко не мчали. Бо сиві коні, хоч уперед рвалися, та все таки приставали, зупинялися. А роки не зупиняються — роки все біжать та й біжать, позад себе не оглядаючись.

„Чого ж це я про дідусевих сивих коней згадую? — сумовито очі під сивіючими бровами усміхнулися. — Це тепер анахронізм. Не про сивих коней, а про джети тепер годиться говорити. Джетом за тридцять хвилин чи не триста миль пролетиш, не знаю, ніколи ще не літав. Та бачу, що все тепер поспішає, усі поспішають. Мабуть тому таким далеким видається те все, що проминуло. Таким далеким, що ані ніяким джетом до нього не дістанешся. Але думками все до нього зайти можна, — до того, що проминуло, а чого забути не годен...

„От, туга часто до мене в гості заходить, — хитнулась сивіюча голова. — От думаю та й думаю, що завтра Зелені Свята. Підуть завтра люди до церкви, потім десь на прогулянку, в гості. А я сам на наші зелені поля піду. На ті давні поля, у давні часи. З процесією завтра на поля піду.

Задумався.

„Ви ще пам'ятаєте, як колись у нас Зелені Свята святкували? — Знову всміхнувся. — Треба б сказати Зіслання Святого Духа, та в нас на селі просто казали люди: Зелені Свята. Ви пригадуєте, як у Зелену Суботу кожне - кожнісінькe подвір'я чисто замітали? Ще й дехто піском стежку присипав. А господар ставив на воротях „май". На кожних воротях „май" мусів бути, хоч і без нього скрізь так зелено, так дуже зелено було. І тоді під вечір бігли діти над ріку татарку рвати. Ви ще пам'ятаєте, як пахла татарка?

Чи пам'ятаю? Хіба ж можна забути ті довгі, вузькі, зелені стебла із ніжними рожевими кінцями внизу? Хіба ж можна забути, як вони пахли в кожній хаті?

„А як дівчата усі образи зеленими гілками заквітчували — пам'ятаєте?"

Не тільки пам'ятаю. Бачу, бачу в цій хвилині ряди святих образів на стіні, усі зеленим віттям обтикані...

Він думками у свій давній світ пішов, я слідом за ним. Це наш спільний світ. Той, що його любимо зболеним від туги серцем, той світ, що його вже немає... Іздалека тільки чути голос: „Там у нас за селом, на роздоріжжі біла фіґура стояла".

На роздоріжжі за селом біла статуя Пречистої. Знаю, й знаю, бачу її, хоч це його село, в якому ніколи не була. Але у нас на роздоріжжі — та й у вас теж — така біла Пречиста стояла...

„Туди ми все на Зелені Свята з процесією ходили, — промовляє голос. — Малим хлопчиком я тоді був, а так бачу, ніби оце тепер, в цій хвилині діялось. Бачите скільки тут людей? Не дивуйтесь. На Зелені Свята з процесією ціле село йшло. А село велике було, те, що в ньому дідусь священиком був. Дивіться, як пишно зеленіють ниви!

Дивлюся — бачу. Обабіч дороги ниви такі буйні, такі зелені, тільки подекуди льон, як небо, синіє. І заки він ще вспів спитати — вже срібні дзвіночки почула. Дзвонять дзвіночки, ніби щасливий дитячий сміх. Щасливо - всміхнено дивляться хлоп'ячі личка. Це ж вони - хлопчики — так завзято, так пильно видзвонюють.

„Це вони дощ прикликають, — всміхаються очі під сивіючими бровами. — Бо нивам, хоч зелені вони — дощу треба. Щоб хліб здоровий ріс".

Теплий, м'який пил дороги стелиться на хлоп'ячі ноженята. На дьоґтем вимащені чоботи стелиться. Твердо ступають у них парубки, що несуть церковні „форенґви". Несуть хоругви з тугою вже трохи споловілого шовку, що на ньому достойно рисуються бронзово візантійсько - суворі обличчя святих. А за хоругвами „образові" дівчата несуть ікони Ісуса, Божої Матері. Образові — це ті, що їм припала честь носити в процесіях образи - ікони. Як же ж пишно вони прибрали їх паперовими „ружами"! Самі робили ті квіти — простенькі, наївні паперові квіти, а дівчатам здається, що вони кращі від живих! А у дівчат долоні загорнені в білі хустинки. Так годиться. І теж годиться скромно, по - дівочому спустити очі вниз.

За хрестом, за хоругвами, за образами — старенький отець парох несе золоту Дароносицю. Долоні в нього золотистою ризою прикриті. На білому - білому волоссі — ковпак. Поверх чорної ряси — ясні ризи. Повoлі ступають ноги у чоботях. Так, літом і зимою — всі у чоботях ходив старий отець парох.

„Це мій дідусь! — ясно-преясно всміхнулися очі. — Із старого шляхетного роду Радієвичів. Мов біблійний патріярх — достойний був. Бога, рідну віру та своїх лю-

(Закінчення на стор. 7-ій)

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

Редаґує: Д-р Михайло Данилюк

ЯК ІЗ ВАШИМ „УЛЬКУСОМ"?

Латинське слово „улькус" в перекладі означає відкриту рану, яку по-українськи часто називають виразкою, вередом, рідше язвою. Найчастіше цю назву пов'язують із „улькусом" шлунку або дванадцятипалої кишки, яка є безпосереднім продовженням шлунку.

Справді, виразка шлунку, а ще частіше дванадцятипалої кишки — це часте захворювання, зокрема в сучасній добі з її прискореним темпом життя, нереґулярним харчуванням та відпочинком. Хоч ми не маємо докладних даних, як було з цією хворобою у старих часах, бо тоді не знали ще рентґенівських пересвітлень, все ж можемо з певністю сказати, що ці виразки ростуть разом із ростом цивілізаційного темпу.

Причин постання виразки докладно не вияснено. Колись пояснювали їх виключно поганою дієтою, але новішими часами виявилось, що харчі, хоч і мають відношення до розвитку хвороби, все ж не є основним фактором. Наприклад, у людей в німецьких концентраційних таборах, як виказували офіційні дані, рідко зустрічався „улькус", хоч харчування було там якнайгірше. Незаперечним фактом лишається, одначе, те, що висока кислотність шлунку, зокрема підвищений вміст соляної кислоти, завжди супроводить виразку.

Аналіза продукції надмірної кислоти проводить до різних висновків, але майже завжди потверджує факт, що люди з високими емоціями, нахилом до хвилювання чи турбот мають неодмінно вищий вміст кислоти. Це зокрема стосується людей, які свої переживання „ховають у собі", а не виладовують їх вибухами темпераменту, а також у тих, що мають т. зв. психологічний конфлікт, коли „внутрішні дебати" персональности відбуваються постійно і довго.

Надмір кислоти приводить до запалення слизової оболонки шлунку або дванадцятипалої кишки, і, коли такий стан триває довший час, постає на цій делікатній оболонці маленька ранка — і виразка готова. Треба сказати, що зрідка бувають також випадки виразки шлунку при дуже низькій кислотності або й при відсутності кислоти, але механізм їх постання інший. До речі, люди з такими виразками мають особливий нахил до витворення рака шлунку.

Отже, більшість виразок виникають внаслідок високої кислотности в шлунку. Тому не дивно, що при їх лікуванні лікарі звертають особливу увагу на дієту, якої пацієнти мусять додержуватися навіть після вилікування виразки, щоб забезпечити себе проти її повороту.

Звичайно така дієта виключає всякі гострі, солоні та кислі речі, гострі приправи, як хрін, перець і т. д., надмір сирої городини та овочів, важкостравні роди м'яса, як свинина, а також надмір смаженини. Всі ці харчі або самі по собі підносять і так високу кислотність шлунку (кислі овочі, оцет, приправи, мариновані та консервовані речі), або через важкостравність побуджують шлунок до надмірної продукції кислот (смажене м'ясо, товщ, важка городина).

Звичайно пацієнтові рекомендується пити багато молока та споживати більше страв, виготовлених на молоці. Це легко вияснити, бо молоко — це не тільки легка страва, але також воно має лугову реакцію і невтралізує кислоти в шлунку.

При діягнозі виразки лікар приписує відповідні ліки, які діляться в основному на дві групи: ліки, що своєю дією обнижують кислотність, і ліки, що невтралізують надвишку кислот. Такі ліки приписують також в додатком певних складників проти хвилювання, безсоння, пригнічення і т. д. Але який би лік не був приписаний, він призначений на боротьбу з надміром кислот, а тому, що дієта також має вплив на їх продукцію, дуже важливо, щоб пацієнт таки дотримувався приписаного харчування. Інакше, коли пацієнт дієти не тримається, він фактично нехтує приписаними ліками.

Навіть після вилікування виразки, як сказано, треба триматися певного режиму, а також заживати ліків, куплених без рецепти, для невтралізації кислот. Таких ліків є чимало в аптеках, і кожний лікар має свої вподобання щодо них. Не варто купувати деяких „чудодійних" реклямованих ліків, що мають надмір вапняних солей і часами можуть стати причиною витворення ниркового каміння.

Чи виразки небезпечні? Безперечно, так. До 10% виразок шлунку, якщо вони не гояться протягом 6-8 тижнів, можуть дати початки шлункового раку.

Виразки дванадцятипалої кишки дають три основні комплікації, хоч майже ніколи не приводять до раку: 1. виразка може розростись до такої міри, що приведе до замкнення кишки, т. зв. обструкції; 2. виразка може тріснути, пройшли стінку кишки, і створити наглий перетоніт, себто гнійне запалення очеревної, і тоді операція необхідна протягом кількох годин, щоб урятувати людину; 3. виразка може проїсти кровоносну судину і спричинити раптову кровотечу, при якій також часто потрібна важка операція або затяжне лікування з переливанням крови і т. д.

Ще одна небезпека криється за всіма родами виразок: мале, але постійне кривавлення в кишковий канал, що іноді непомітно приводить до анемії та загального виснаження, часами грізного. Ця проблема вже зв'язана із загальними симптомами внутрішніх кровотеч, і ми до них повернемось у наступній статті.

Олекса Повстенко

ЛЕМКІВЩИНА ТА ЇЇ МИСТЕЦТВО

(2)

Найпоказовішою й найбільшою частиною виставки є чудові фотографії лемківських церков. Щоправда, деяка частина, менша із загального числа церков, ніби перемандрувала з сусідніх земель Бойківщини та Гуцульщини — це мало типові для Лемківщини однобанні церкви, як от: у селі Далієва 1889 р., у с. Чертеж 1742 р. (обидві у пов. Сянік); в с. Рівні 1780 р.; в с. Літовищі 1898 р. (пов. Лісько) та декілька інших. Характеристична своїми чудовими пропорціями і відгуком чи не найдавнішої архітектурної композиції однобанна церква св. Онуфрія, 1750 р. в с. Росолині (пов. Лісько), що ніби уособлює собою голову княжого лицаря в шоломі.

Але найбільш поширена форма лемківських церков — це величний дерев'яний, неповторний у своїй композиційній виразності храм — тип тридільної церкви з високою вежею-дзвіницею над входовою, передньою частиною церкви або т. зв. бабинцем і чимраз нижчими зрубами центральної та вівтарної частини, завершених невеличкими банями. Дзвіниці належить домінуюча роля над висоток інших бань.

Ці вежі-дзвіниці, що нагадують нашу стародавню оборонну вежу, зростають привабливою формою втятої рівносторонньої піраміди і завершуються розширеною частиною на зразок фортечних мурованих машикулів з нависаючою підлогою, або т. зв. підсябиттям (бити ворога під собою крізь отвори в підлозі і в стінах верхньої частини вежі). Вже один цей стародавній термін („підсябиття") говорить про споріднення лемківських церковних веж із стародавніми оборонними мурованими та дерев'яними вежами.

Ці вежі в гармонійному поєднанні з усією конструкцією лемківської церкви, з грайливими дахами, що переходять із пірамідальної до легкої барокової форми, створюють неперевершену красу загальної архітектурної композиції церкви та огорожі просторої площі (цвинтаря) муром із сирого каменя, з вежею для головного входу.

Лемківські дерев'яні церкви — це поезія в архітектурі. Вони нероздільно зріднилися з надзвичайно мальовничою топографією казково гарної закутини Української Землі — Лемківщини. Вони впевнено вкристалізувалися у лемківський вибагливий рельєф своїми висотними композиціями веж, що гордо піднеслись у небо і ніби застигли у спільній молитві лемків до Всевишнього про повернення їм насильно відібраної і збезчещеної їхньої землі.

Лемківські церкви — це шедеври української національної архітектури. На них лежить печать тисячоліття українського християнства, вони увібрали в себе віки, крізь які донесли до нас своєрідний архітектурний характер церков України-Руси.

Кожна нація була б гордою, коли б мала кілька отаких оригінальних пам'яток архітектури, як хоча б оці лемківські церкви у Поворознику (1612 р.), у Пантній (XVII ст.), у Чорному (1789 р.), у Волі Цеклинській (1776 р.), у Матієвій (1830 р.) у Рихвальді (1653 р.). Тут що не пам'ятка — то перлина української національної архітектури. А подібних їм шедеврів лише за кілька десятиліть від початку другої світової війни знищено вже третю частину з усіх лемківських церков.

Даремно шукати аналогій лемківської церкви в сусідніх землях Польщі, Словаччині чи в Румунії, хібащо деякі несміливі наслідування. Даремно також шукати в них безпосереднього впливу Заходу (романщина, ґотика, барокко), як про це досить, щоправда, невпевнено говорять відомі дослідники української церковної архітектури (В. Залозецький, М. Драган та ін.).

Звичайно, якісь незначні впливи могли бути, але засадничо лемківська церква настільки оригінальна і самобутня в своїх лякoнічних вишуканих формах, що зовсім не потребувала якихось сторонніх впливів. У ній відбилася давньоукраїнська форма оборонної вежі і спостережного пункту фортець княжої доби, тим більше, що це було необхідним в умовах гірського рельєфу.

Лемківської церкви легко могло торкнутися барокко, знову таки не західнє, а своє, місцеве. Колись у давнину вона будувалася як фортеця, бож в ті небезпечні часи монастирі й окремі храми в цілій Европі будувалися як оборонні фортеці.

Отже, саме тоді могла відбитися деяка спільність в загальних конструктивних формах і методах тогочасного церковного будівництва у Лемківщині і на Закарпатті, алеж не настільки, щоб утотожнювати лемківську церкву з російською, як це роблять сьогочасні совєтські дослідники. Так, наприклад, у І-му томі „Нарисів історії архітектури Української РСР (вид. Академії Будівництва і Архітектури, Київ 1957 р.), де вміщено всього кільканадцять рядків про лемківські церкви, недвозначно сказано: „найбільш часто зустрічаються лемківські церкви, які в пляні мають багато спільних рис з російськими т. зв. клітськими храмами" (стор. 216).

З тієї тенденційної характеристики можна подумати, що лемківська церква взагалі нічого особливого собою не являє і що вона є аналогічною до найпростішої російської церкви. При цьому не подано ані однієї ілюстрації, на якій би була зображена хоч одна типова лемківська церква, ніби лемківські церкви зовсім не належать до української церковної архітектури.

Українські дослідники завжди справедливо підкреслювали незаперечну самобутність українських церков і, якщо в Росії є їх якісь аналогії, то це свідчить про наслідки сильних українських впливів, або це могло бути й механічне перенесення форм української архітектури в Московщину нашими ж архітектами і нашим духівництвом, яким доводилось там працювати.

Навіть чужі дослідники нашої архітектури цю відмінність її від московської часто відзначували. Так, наприклад К. Мокловський виразно писав, що „cerkwie ruskie, galicyjskie stanowczo różnią się od rosyjskich" (Kazimierz Moklowski, Sztuka ludowa w Polsce, Lwów 1903, стор. 376,) а совєтські дослідники ще й досі умисне применшують мистецтво високовартісних пам'яток нашої архітектури, мовляв, нічого особливого — можна їх доруйновувати!

Щоправда деякі визначні дослідники української архітектури, як от архітект Дм. Криворучко, сміливо підняв минулого року в Києві свій рішучий голос проти урядового руйнування наших архітектурних пам'яток, що нестримно продовжується й далі. Його відважна стаття під застережливим заголовком: „Щоб нащадки не докоряли" з палким закликом організувати рятувальну акцію збереження ще недограбованого й недоруйнованого, прокотилася по цілій Україні і відгукнулася в мільйонах сердець українських патріотів. Але, як знаємо, навіть заснова-

(Закінчення на ст. 7-ій)

Філядельфія готується вшанувати 100-ліття „Просвіти"

З огляду на це, що в біжучому році припадає столітній ювілей „Просвіти" і вся українська спільнота у вільному світі готується гідно його відзначити, Філядельфія не може позістати по заді. В п'ятницю 1-го березня відбулися в домівці Молодої Просвіти ширші сходини представників українських організацій, які продискутувавши справу, зорганізували Громадський Комітет для вшанування 100-ліття Просвіти. А що праця в ширшому Комітеті не все йде справно, тому вибрано теж Діловий Комітет, який має провести підготову до Ювілею.

Усі промовці (д-р М. Ценко, д-р П. Ісаїв, проф. М. Остапяк. інж. І. Остапяк, інсп. М. Алексевич, мґр. Т. Кульчицький, В. Мацьків) зазначували заслугу Тов. Просвіти у Львові, бо вона була правдивою матір'ю всіх українських організацій та всього зорганізованого життя. Тому треба докласти всіх сил, щоб відзначення сотих роковин Просвіти було направду гідне. Промовці подавали проєкти, як було б найкраще відзначити цей ювілей.

Перше засідання Ділового Комітету мало в програмі:

1) Вибір, голови, містоголови, секретаря, скарбника, пресового референта та імпрезову комісію.

2) Устійнення пляну праці та обдумання проєкту святкування.

По короткій дискусії Діловий Комітет уконституувався так: голова д-р М. Рибак, містоголова — д-р М. Ценко, секретар і прес. референт — В. Мацьків, скарбник — інж. Р. Кравців, до імпрезової Комісії призначено — п-і Р. Матлову, д-ра П. Ісаєва і мґра Т. Кульчицького, а проф. М. Остапяк, інж. І. Остапяк і проф. І. Струк стали вільними членами.

Продискутувавши справу праці Комітету і програми святкувань, рішено просити Наукове Товариство ім. Т. Шевченка влаштувати прилюдну наукову конференцію про ролю і значення „Просвіти", просити „Самопоміч", щоб присвятила одно число „Живої Газети" на доповіді про працю „Просвіти" на рідних землях та в інших країнах нашого поселення, та в дні 8-го грудня зорганізувати концерт або фестиваль молоді, зорганізувати бенкет враз з концертом, якщо будуть сприятливі умовини, видати якусь вартісну публікацію, евентуально створити якийсь інший тривалий пам'ятник, щоб довгі літа пригадував нам про діяльність Просвіти та рівночасно служив українській спільноті до піднесення її культурних цінностес.

Рішено теж конферувати з різними нашими організаціями та особами, запрошуючи їх до співпраці.

Реченці імпрез будуть подані у властивому часі.

Володимир Мацьків

Рефлексії про ювілята

(Відгук на статтю „Два артисти")

У нас на еміґрації деякі речі є так спопуляризовані, що люди до них привикли і не звертають на них уваги. До таких, виспіваних на всі боки, явищ належать ювілеї. Те відноситься і до згадки про сценічний ювілей двох наших відомих співаків п. Л. Рейнаровича і п. Івана Гоша в „Свободі" під заголовком „Два артисти".

Говорити про сценічний ювілей є тяжче ніж про всякий інший ювілей, бо все інше приходиться легше, ніж праця на сцені. Очевидно, на нашій еміґраційній сцені. Ця „еміґраційна сцена" почалася для ювілятів , п. Івана Гоша, ще тоді, коли молодість усміхалася до нього своїми яблунево-цвітними очима, коли мрії і пляни відкривали йому свої золоті ворота у голубу кришталеву будуччину.

Молодий Іван Гош, повний енерґії і завзяття, з талантом і даром Божим вирушив у світ, щоб здобути собі ще більше співацької науки, мистецького стажу та кар'єри й славу. На жаль, всі пляни перекреслила війна, повоєнні недостатки і еміґраційні невигоди. Війна відорвала його від рідного русла, від опери, від родини, усього, що творило його сенс життя. Війна кинула його в робітничий табір у Німеччині, де він разом з друзями-акторами зі станіславівського театру мусів їздити до осередків робітників з імпрезами. Інші молоді співаки могли вишліфовувати свої високі „Ц" і „До" в світових консерваторіях. І. Гош з вузлом, у якому були закручені шаравари, чоботи, пояс, шапка та інші додатки козацької ґардероби, „товкся" то джіпом, то тяґаровим автом від табору до табору і перед сотнями нещасних, втомлених „остів" і „західняків" тягнув невмірущу „Молитву" Андрія зі „Запорожця за Дунаєм" та арії з інших українських опер і оперетох. Бували хвилини, що і він і всі на сцені і на залі ридали гіркими сльозами та уніносом повторяли: „Там за тихим Дунаєм, на землі є Божий рай, ми туди, туди бажаєм" . . .

Декому бажання сповнилися, а декого доля кинула за не дуже тихий Атлантійський океан, де він далі тужить за ланами широкими, за тою Україною. Але самою тугою жити не можна і не можна тугою пообідати ані повечеряти, і тому кожний, як може, заробляє на хліб насушний, а у відірваних від сну і відпочинку годинах старається зробити щось доброго для української громади, чи як наші Ювіляти, для української сцени.

Не раз рештками сил і останніми залишками енерґії вони працюють, щоб старим пригадати Україну, і щоб молодь, для якої Україна тільки сниться, могла хоч на сцені побачити від часу до часу тих чарівних і незабутніх Карасів, Одарок, Андріїв і Наталок, з яких складається наш нарід.

Ми старші не раз скривимося, коли побачимо оголошення про „Чорноморців", „Наталку Полтавку", „Катерину" чи іншу клясичну оперетку, які ставить наш ансамбль. Нам здасться, що маємо вже досить тих „Запорожців" і „Наталок", та в дійсності ми їх ніколи не будемо мати досить, бо вони є віддзеркаленням нашої української психіки і ми завжди з приємністю будемо дивитися на ті вистави ще раз і ще раз так, як все нас тягне подивитися на себе в зеркалі, щоб побачити себе, ще раз і ще раз.

Тих кілька думок я дарую для Ювілятів замість букетів троянд. А п. Іванові Гошові, який незадовго матиме свій власний концерт, бажаю, щоб співав нам ще довго і як той соловейко з казки, що привернув до життя китайського цісаря, вносив приспішений пульс і в наше життя, притиснене працею, поспіхом та одноманітністю.

Александер К.

ПЕРША НЕҐРИТЯНКА І ПЕРША ЖІНКА дістала перещіплене серце в шпиталі в Даллесі, Тексас, але із невідомих причин померла півтори години пізніше. Операцію переводив д-р Воттс Вебб із Тексаського університету. 41-річній муринці Естері Метью перещеплено серце продавця авт. Серце діяло спочатку дуже добре, але послаблювалося і вкінці, 90 мінут після закінчення операції припинило битися. Д-р Вебб заявляє, що не знати, чому так сталося, бо першу годину ритм серця і тиснення крови були нормальні. Одним словом, операція вдалася, а пацієнт не живе.

ЗАКІНЧЕННЯ ПЕРШОГО ВИЩОГО КУРСУ УКРАЇНОЗНАВСТВА ПРИ ВІДДІЛІ УККА В МІННЕАПОЛІС, МІННЕСОТА

При побажанні нашої молоді, яка закінчила парафіяльні школи, та заходами голови Відділу УККА д-ра Михайла Козака і мґ-ра Володимира Коса, директора вищих курсів українознавства, — почавши з 14 жовтня 1967 по 24 травня 1968 р. кожної суботи відбувалися виклади українознавства вищого ступня. Учасників зголосилося було понад 20, але виклади закінчили: 15, 6 хлопців і 9 дівчат, яких імена подаємо для історії: Вовк Віктор, Гординський Володимир, Куданович Ігор, Каркоць Андрій, Пригар Анатолій, Сингаївський Аркадій, а дівчата: Бреславець Катерина, Вовчак Мирослава, Кос Христина, Каркоць Орися, Левицька Люба, Левицька Оксана, Никифорук Леся, Паньків Віра, Филипович Наталя. Всі вони одержали посвідчення і мали спільне таблью з викладачами.

Лекторами - викладачами були: 1. Історія України (з географією) — визначні події і постатті її, від початків княжої доби по сьогодні, — протопр. д-р Володимир Левицький, 2. Історія українського письменства: п-ні Оксана Соловей; 3. Розвиток української літератури від Івана Котляревського, — інж. Валентина Єрмоленко; 4. Українська мова (граматика, особливості фразеології): проф. Олександра Костюк, — 5. Українське образотворче мистецтво: проф. Михайло Михалевич, — 6. Теорія і практика марксизму: д-р Євген Мицевич. — Про історичне значення Української Церкви в нашій історії викладав о. д-р Володимир Левицький.

24-го травня зібралися учасники з лекторами та родичами і гостями на закінчення цього успішного вищого курсу українознавства в залі Народнього Дому з таким порядком зібрання: 1. Вступне слово директора курсів мґ-ра Коса, в якому він з радістю ствердив гарний успіх курсу. Подякував усім за щиру працю та прохав продовжувати курси в новому шкільному році. — 2. Голова УККА д-р Михайло Козак радів з успіхів і дякував лекторам та батькам і учасникам за їхню співпрацю. Д-р Козак прирік знову по вакаціях ще більший курс українознавства, коли б лише батьки захотіли висилати своїх дітей. Цей курс стояв на високому науковому рівні, і учасники багато скористали. Він роздав всім учасникам посвідчення відбуття курсу і спільне таблью-фото учнів з лекторами. — 3. Опісля „педель" курсів Оксана Левицька здала звіт з ділової частини курсів і попрощала в імені всіх курсантку Паньків Віру, яка покидає нас, та вручила їй на пам'ятку „Кобзаря". — 4. Вкінці висловлювали свої думки батьки й гості, — при перекусці.

Треба сказати, що курс дав багато знання з українознавства нашій старшій молоді, яка була увесь час зацікавлена лекціями.

Мушу висловитися з признанням і подякою нашим лекторам за їхні прецікаві і нам зрозумілі виклади, що дали нам ширше знання рідної духової культури нашого народу. На протязі цілого курсу не було ніодного випадку, щоб лектори полишили нас самих або не дали нам за кожним разом нового знання. Щиро дякуємо всім за цю працю над нами молоддю, що колись маємо стати до національної і громадської праці, на місце наших батьків!

Такі курси нехай переведе кожний більший осередок нашої еміґрації!

Щасти, Боже!

Оксана Лелицька

Вищі Курси Українознавства в Міннеаполісі

Сенсаційний концерт в Ню Йорку

Несподіванками і відзначався концерт братчиків у церковній залі Свято-Троїцької катедри УАПЦ в Ню Йорку 26 травня. Він був справді сенсаційним бо й породило його цілком несподіване пробудження з довгого сну братчиків цієї парафії, засоромлених, трудолюбними сестрицями, які гостили своїм смачним борщем, варениками пиріжками, голубцями тощо. І нахвалялися „засмакувати" всіх гостей на храмовому святі цієї катедри 9 червня ц. р. Нарешті оголосили програму та виконавців концерту.

1. „Думка і пісня", — муз, композ. і викон. Т. Церкевич.

2. „Три шляхи", муз. Степового, і „Пісня от. Сірка", муз. Стеценка, протд. М. Чалий.

3. „Ой у полі вітер віє", муз. Лятошинського, і „Ой ти, дівчино", муз. Гнатишина, — вик. Тамара Лихолай.

4. „Коли розлучаються двоє", муз. Лисенка, — дует протд. о. М. Чалий і Т. Лихолай.

5. „Плавай, плавай, лебеденьку", муз. Стеценка, та „Чом, чом, не прийшов", народна пісня, — вик. Валентина Наливайко.

6. „Місяць на небі, жду тебе, коханий", нар. пісня, та „Під вікном розцвів зелений молодий бузок", муз. В. Костенка, — дует Лихолай і Наливайко.

7. Фортепіяновий супровід — Марія Цуканова!

Такі виконавці з оперовими голосами, і така програма цього концерту, та, особливо, її виконання! — були несподіванкою і справжньою сенсацією! Та викликали жаль, що він не був оголошений в „Свободі". Бо ж Т. Лихолай (сопрано) і В. Наливайко (колоратурне сопрано) — обидві солістки хору цієї катедри, тут і на своїх концертах та в опері „Сватання на Гончарівці" і в „Запорожці" чарували всіх своїми чудовими голосами й співом. А протидиякон Микола Чалий своїм безконкуренційним басом потрясає душі і зоряні свічки в катедрі, особливо своїм громовим — „І всіх, і все!"

Сенсаційною несподіванкою тут була талановита піяністка, малярка і письменниця, Марія Цуканова. Висока музична й мистецька освіта (Харківська консерваторія) і здібності п. Марії Цуканової допомогли їй опанувати навіть і те інвалідне піяно, яке зіпсувало настрій і виконання своїх композицій молодого й здібного піяніста, Т. Церкевича. Без жодної попередньої проби зі співаками п. Цуканова проте виявила таку майстерність гри, що навіть і те піяно замінило своє „Ой мамо, мамо, — буде зле!" — на добре!

І навіть у такій непридатній для концертів залі усі виконавці концерту зуміли полонити й зачарувати слухачів. Бо всі співаки мали, крім чудових голосів, ще й уміння співати з душею і для душі й розуму слухачів, та полонити їх співом, і змістом чудових українських пісень. Тому всі вони зворушували слухачів аж до нестримних сліз і бурхливих оплесків.

Перший протодиякон М. Чалий примусив плакати слухачів разом із дійовими особами пісні „Три шляхи". Протодиякон М. Чалий ще більше полонив слухачів і бойовим кличем от. Сірка: „Гей, лети, мій коню, степами, ярами, розвій мою тугу в бою з ворогами! . .

Ту велику тугу злагіднила й розвіяла п. Лихолай своїм чарівним співом і чудовими картинами жартівливої пісні „Ой у полі тихий вітер віє", „Ой ти, дівчино, з горіха зерна". Вона українським соловейком зачарувала авдиторію так, як щоразу зворушує всіх у катедрі своїм сольовим співом молитви „Отче наш".

Треба було бачити й чути, з яким захопленням і гучними оплесками дякували слухачі протд. Чалому і п. Т. Лихолай за їх чудове виконання зворушливої пісні „Коли розлучаються двоє!"..

Так само полонила всіх своїм колоратурним сопраном і солов'їним співом з душею та відповідною мімікою і п. В. Наливайко, нагороджена бурхливими оплесками за чудове виконання „Плавай, плавай, лебеденьку, та жартівливої й чарівної пісні „Чом, чом не прийшов, як ще місяць не зійшов".

А вже справжньою бурею оплесків і криками — „Браво! Браво!" та „ще, ще!" привітали всі п. п. Лихолай і Наливайко за чудове виконання дуетом зворушливих пісень „Місяць на небі, жду тебе, коханий", та „Під вікном розцвів зелений молодий бузок".

Усім виконавцям того прегарного концерту і братчикам, очоленим п. Громовим, належить щира подяка з проханням повторити цей концерт на храмовому святі Свято-Троїцької катедри 9-го червня ц. р.

П. С.

Ню Йорк, Н. Й.

У 50-РІЧЧЯ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГЕТЬМАНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ

26-го травня, в Укр. Інституті Америки під почесним Краєвим Комітетом, що його очолили: Архиєпископ Палладій, Владики Ярослав Ґабро та Андрій Кущак і численні Організації під протекторатом Громадського Комітету м. Ню Йорку, відбулась імпозантна Академія в 50-річчя відновлення історичної української Гетьманщини в 1918 р. під владою гетьмана Павла Скоропадського.

Крім численних представників наших Організацій, на Академію прийшли й представники інших поневолених народів, в тому представник естонської преси, представники болгарів, козаків та інші. На сцені явились представники зі своїми прапорами. Пані Карін Нелсон на фортепіяні відіграла американський гимн.

Академію відкрив голова Гетьм. Організації м. Ню Йорку і голова Громадського Комітету, інж. Вол. Василевський, який прочитав привіт від Її Високости Гетьманівни Єлисавети.

Змістовну промову про правне відновлення Гетьманщини виголосив радн. Д. Левчук із Філядельфії. Оксана Іващенко, меццо-сопрано, при форт. акомпаніяменті п. Карін Нелсон, відспівала: „На Дніпрі", „Гопак", слова Т. Шевченка, муз. М. Мусорґського та французькою мовою Арію з опери „Самсон і Даліля", муз. Сен-Санта. Присутні привітали цей виступ довгими оплесками.

Атракцією Академії була безперечно поема Леоніда Полтави „Пам'ятки минулої слави княжої і гетьманської доби", яку в супроводі форт. акомпаніяменту проф. Б. Перфецького деклямувала-рецитувала дружина поета, в інтервалах якої по черзі на сцену виходили панночки, репрезентуючи різні епохи нашої історії у прекрасних історичних строях, яких присутні вітали гураганними оплесками. Проф. Богдан Перфецький відповідно до епох приґравав відповідні пісні. По закінченні читання поеми всі одинадцять панночок вийшли на сцену. Їх представила пані Неоніла Книш. Ця ілюстрація нашої історичної ноші відбулася заходами 64-го Відділу СУА в Ню Йорку.

У другій частині виступила п-на Галина Саран (віольончеля), яка в супроводі фортеп. акомпаніяменту матері пані Олександри Саран-Бунін, відограла „Арію", муз. С. Баха та „Концертовий Етюд" муз. М. Айваз'яна. Присутні прийняли цей виступ молодої віольончелістки тепло.

На високому мистецькому рівні прадеклямував інж. Роман Степаняк „Пролог" із поеми „Неофіти" Т. Шевченка. Маестро бас-баритон, артист Львівської Опери., — Лев Рейнарович в супроводі фортепіяна під проводом проф. Б. Перфецького, проспівав: Арію короля з опери „Анна Ярославна", „Гетьмани" та „Ой Дніпре, мій Дніпре". Оплески довго не вмовкали на залі, бо наш маестро ще в повні сили й блистить своїм чудовим голосом та причаровує публіку.

Закінчено цю гарну Академію співом національного гимну. Голова Гром. Комітету подякував присутнім за прихильність та згадав, що це свято привітав Владика Митроп. Сенишин.

(пяк)

Проф. Олександер Смакула дістав нове відзначення за заслуги для фотографії

Ню Йорк. — „Американське Товариство журнальних фотографів" признало „Спеціяльну Технічну Нагороду" — Спешел Технікел Евард — видатному українському вченому, професорові Масачузетського Інституту Технології Олександрові Смакулі за його „удосконалення техніки протирефлексійних плівок, що робить яскравішими образи та вможливлює новітні конструкції лінз". Ту нагороду вручили проф. Смакулі в середу 29 травня ц. р. в Міжнародному Карнеґі - Центрі при 345 Іст 46-та вул. Проф. Олександер Смакула, що походить із Збаражчини у Західній Україні з селянської родини, студіював фізику, математику й хемію в університеті в Ґеттінґені у Німеччині, а після того працював в лябораторіях і дослідних інститутах в Ґеттінґені, Гайдельберґу і в Єні, у світовій фабриці оптичних приладів Цайза. За свій винахід безвідблискової поверхні лінзових плівок він отримав був вже два роки тому від Німецького Фотографічного Товариства нагороду, яку вручив йому міністер закордонних справ Західньої Німеччини. Проф. Олександер Смакула був одним із тих 80-ох учених, що їх американські власті перевезли з Німеччини до Америки зараз після закінчення другої світової війни, як тих науковців, що їхнє знання важливе для оборонних цілей. Проф. О. Смакула є дійсним членом НТШ, членом Української Американської Асоціяції університетських професорів та почесним членом Товариства українських інженерів в Америці.

РЕЗОЛЮЦІЇ

СХВАЛЕНІ 8-МИМ ДЕЛЕҐАТСЬКИМ З'ЇЗДОМ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНО - ДЕРЖАВНОГО СОЮЗУ ЗСА, 11-го ТРАВНЯ 1968 РОКУ В НЮ ЙОРКУ

1. 8-ий Делеґатский З'їзд вітає: а) Українский Народ на Батківщині. б) Державний Центр Українскої Народної Республіки в екзилі та преідента Миколу Лівицкого, в) Українську Національну Раду та г) її Виконавчий Орган, ґ) Ієрархів Українських Церков, д) Центральний Комітет Українського Національно - Державного Союзу й усі його крайові організації, е) Українські наукові установи й організації, що стоять на позиціях Державного Центру Української Народної Республіки в екзилі.

2. 8-ий Делеґатський З'їзд підкреслює основні принципи ідеологічної плятформи У. Н. Д. С., а саме: що Україна, після перемоги Москвою Української Народної Республіки, є під московсько-комуністичною окупацією і що т. зв. УССР є лише фікцією, створеною Москвою, щоб легше впроваджувати в блуд світову опінію та улеґшувати колоніяльний визиск Тому УНДС стоїть непорушно на принциповому ворожому становищі однаково супроти Москви як і супроти призначених нею ставлеників в Україні, які слухняно виконують накази Москви та помагають їй у її колоніяльній політиці супроти українського народу.

3. Український Національно-Державний Союз є проти всіх концепцій та посунень, які хоч би в найменшій мірі заперечували чи захитували цю нашу принципову позицію та які могли б породжувати в нашому суспільстві дезорієнтацію щодо справжнього характеру УССР і її уряду.

4. 8-ий Делеґатський З'їзд вважає, що місією української вільної громади є: а) зберігати, плекати й поширювати українську самостійницьку політичну думку, чого українці на Батьківщині не можуть робити, б) систематично інформувати вільний світ про сьогоднішній окупаційний стан, в якому знаходиться Україна, в) інформувати той вільний світ про наявність Державного Центру Української Народної Республіки в екзилі, безпосереднього спадкоємця дії законного Уряду Української Народ. Республіки, обраного вільними голосами в Україні та який є єдиним уповноваженим репрезентантом українського народу, г) дбати про збереження української особовости в країнах нового поселення і ґ) творити тривкі культурні цінності.

5. 8-ий Делеґатський З'їзд рішуче протестує проти жорстокого політично - поліційноо окупаційноо терору в Україні, русифікації і всебічної економічної її експлуатації. Зокрема рішуче протестує проти: а) арештів та переслідувань українських письменників і діячів української культури, б) вивозу української молоді поза Україну з метою асиміляції та послаблення національної субстанції в Україні, в) дискримінації українців, що проживають поза Україною й вимагає тих самих культурно-національних прав, якими користуються росіяни в Україні, г) нищення українських історичних і культурних пам'яток чи вивозу їх у Московщину, ґ) насичування України московськими книжками, газетами та журналами, д) надсилання в Україну московських службовців, професорів і вчителів, н) пляномого й систематичного нехтування культурними й економічними потребами українського народу, упривілейовуючи позиції совєтської імперії і корінної Московщини.

6. Стоячи твердо на ідеологічних позиціях Української Народньої Республіки, 8-ий Делеґатський З'їзд закликає українців підтримувати Державний Центр Української Народної Республіки в екзилі морально й матеріяльно.

7. 8-ий Делеґатський З'їзд закликає до консолідації усіх українських самостійницьких угруповань та до найтіснішого об'єднання включно зі свіма людськими й матеріяльними ресурсами української спільноти у вільному світі — навколо Державного Центру Української Народної Республіки в екзилі.

8. 8-ий Делеґатський З'їзд закликає українських громадян і громадянок, які солідаризуються з ідеями й цілями У. Н. Д. С. ставати в ряди нашого Союзу.

Президія З'їзду:
Іван Крамаренко
Голова
Яків Фартушний
Секретар

Католицький Архиєпископ виголосив проповідь в протестанській катедрі в Ню Йорку

Ню Йорк. — Католицький Архиєпископ Ню Йорку Теренс Дж. Кук в неділю 2-го червня виголосив проповідь в Єпіскопальній Катедрі св. Івана, просячи св. Духа, щоб допоміг розв'язати міську кризу в цій країні. Це була перша в історії проповідь католицького духовника в протестантській святині. До 10 тисяч вірних промовляв і посадник Ню Йорку Джан Ліндсей про звіт Президентської Комісії в справах громадянських заворушень, які були минулого літа в численних американських містах. Промови католицького архиєпископа в протестантській Катедрі та мирянина, посадника Ліндсея, були історичними подіями. Вони були наслідком християнської співпраці в дусі Екуменічного Собору. Посадник Ліндсей навів уривок із промови вбитого о. д-ра Мартина Лютера Кінґа, яку він виголосив 3-го квітня ц.р., і в якій висловив віру в Божу справедливість, яка мусить запанувати на землі з волі св. Духа.

Іван Дурбак

КАНОНІК О. НИКОЛАЙ ДЕ ВОЛЯНСЬКИЙ

(У 25-РІЧЧЯ ЙОГО ГЕРОЇЧНОЇ СМЕРТИ)

Нащадки спільного предка, о. Олександер Волянського, відбули родиний з'їзд у Гантері, Н. Й., 9-го липня 1967 р., щоб звеличати 800-річчя героїчної смерти своо предка - Лицаря Мирослава, що був нагороджений на полі бою гербом „Амікус". При тій нагоді відновлено і скріплено зв'язки з розгубленими членами різних віток Волянських.

Інж. Григорій Волянський розповів у своїх споминах дуже цікаві факти про свойого пок. батька, о. каноніка Николая. Факти незвичайної ваги не тільки для цілої родини та нашого духовенства, але також для історії українського народу.

Саме цього року, коли припадає 25-річчя з дня його героїчної смерти, — родина задумує вшанувати світлу пам'ять о. каноніка Николая Волянського поминальними Богослуженнями і продовженням минулорічного з'їзду в місцевості Шенандоа, Па., де священик з того ж роду, о. Іван Волянський, місіонер, ще в 1884 р. відправив був першу Службу Божу в нашому обряді на американському континенті.

Николай Волянський родився в Перемишлі, на передмісті Вовче, 28 березня 1872 року. Згодом його батьки переїхали до Стрия, де мали ще двох синів. Тут його батько, о. Григорій, передчасно помер. Молода мати, Катерина, залишилася сама з трьома синами. В додатку 7 і пів місяця після смерти батька прийшов на світ ще четвертий син. Доля вдови по священикові відома й незавидна. По кількох літах залишилася без ніякої помочі. Вкінці найчилася мити залізничі вагони вечорами і ночами, простудилася і вкоротці померла. Діти стали круглими сиротами. Николай був найстаршим, мав тоді щойно 13 літ. У той час у Стрию не було українського сиротинця ані організації, що заопікувалася б сиротами. Польська „захоронка" „змилосердилася", взяла сиріт під свою опіку. Молодий Николай не міг погодитися з польською „опікою", тому втік до Львова і там без нічиєї опіки ані допомоги зумів сам пробиватися крізь життя. Давав лекції ліншим учням і рівночасно сам ходив до школи. Здав матуру в українській академічній гімназії, що приміщувалася при вулиці Рутовського 22, в Народному Домі. На львівському університеті закінчив правничі студії та став судовим урядовцем. В тому часі виробив собі право на вживання родинного гербу „Амікус". Одначе це все не давало йому повного душевного вдоволення. Тому покинув свою службу судді та почав богословські студії у Львові. Тут звернув на нього особливу увагу Кардинал Сильвестр Сембратович, що мав його за особистого секретаря та знавця канонічного права. Після закінчення богословських студій оженився з Зиновією Зацерковною, та був рукоположений на священика 4-го березня 1898 р. До 1904 р. душпастирював у різних місцевостях Галичини, пізніше перенісся на Буковину, де був парохом у Сторожинцях, а потім у Радівцях, де був найдовше.

Виявив себе дуже енергійним і ревним священиком під кожним оглядом.

З вибухом першої світової війни був покликаний на військового духовника-капеляна. З уваги на те що мав закінчені правничі й богословські студії дослужився ранґи полковника, був на різних фронтах, головно на південному, італійському. За свою ревність і посвяту у сповнюванні своїх обов'язків серед постійної небезпеки отримав від австрійського цісаря високі відзначення. З відродженням української державности зголосився на полевого духовника УГА (на відтинку Стрий).

Після війни вернувся на свою давну парохію в Радівцях на Буковині. Румунська влада, новий окупант тієї частини української землі, не погодилася, щоб українські католицькі священики на Буковині були підчинені українському єпископові у Станиславові чи українському митрополитові у Львові. Вона вирішила підпорядкувати українську католицьку Церкву на Буковині румунській гр. кат. митрополії у Бляжі в Семигороді. Одначе о. Николай зібрав підписи усіх наших катол. священиків під протестаційний меморандум і поїхав до Папського Нунція в Букарешті. Рим полагодив справу прихильно і дістав згоду від рум. влади на створення окремої „Апостольської Адміністратури для гр. кат. русинів у Румунії". При тій нагоді о. Николай став деканом, дієцезальним радником, інспектором релігії в середніх школах, директором для місійних справ і просинодальним іспитувателем.

Румунські історики на швидку руку сфабрикували „історію", що на її підставі заперечили існування української національної меншини, як автохтонної одиниці в Румунії. Вони впевняли, що всі православні, які розмовляють ще по українськи, це тільки „зукраїнщені румуни", і вони негайно „мусять" бути приверненi до свойого „матірнього пня", а гр.кат. українці — це „небезпечні зайди" з Галичини. Згідно з тією „теорією" всі українські православні церкви були безоглядно зрумунщені, а всі українські школи й читальні скасовані. Навіть говорити в публічних місцях по українськи вважали за „іреденту", за що жорстоко карали у військових судах, кидали в тюрми, де наші люди, серед холоду й голоду, та по диких знущаннях, підкошені на здоров'ї й стероризовані, повертали до дому, рівнодушні до всього...

В той час декілька наших священиків вернулися до Галичини, тому о. радник Николай мусів обслуговувати кілька парохій: Садову й Селятин, центр буковинської Гуцульщини. Як духовник що представлявся візитівкою гербового шляхтича, мав в королівській Румунії доступ до всіх достойників. При своїй рішучій і безстрашній поставі витягав людей, несправедливо караних, з тюрем. Звільнені ним люди зробили йому широкий розголос. До нього приїздили наші люди за поміччю з найдальших закутин Буковини. Коли внаслідок румунської нагінки на українців важко було зібрати навіть співаків до церковного хору, — найстарші діти о. радника стягнули своїх німецьких шкільних товаришів і товаришок з місцевих гімназій, підучили їх і своїм гарним хором звеличували врочисті Богослужения на Великдень, Різдво, а особливо на Йордан, під час публічного водосвяття.

Наші люди на Буковині почали помалу набирати національного духа, довір'я до себе та у свої сили. До приятелів о. радника часто заукраїнці, включно з духовникислювалися і православні ками. Привязання да нашої церкви, де можна було почути рідну мову, набрало особливо значення, багато православних допомогли в тому.

В 1923 р. Папський Нунцій, Архиєпископ Мармаджі вручив йому прислані з Риму крилошанські відзначення почесного каноніка-шамбеляна, з правом ношення пелеринки, фіолетний ковпак, пояс, та золотий хрест найвищої заслуги зі св. Мощами, т. зв. „Піїс Мерітіс".

Ранньою весною 1927 р. перенісся о. канонік на парохію до Черновець. Коли поїхав останній раз попрощатися в гори до Садової, то наші буковинські гуцули спонтанно улаштували йому несподівано величаву прощальну параду. Це була всенародня демонстрація, показ гуцульської свідомости і єдности, небувалої то того часу. Це була маніфестація непроглядної маси наших гуцулів. Прощаючись зі своїми гуцулами о. канонік - шамбелян промовив до них своїм грімким голосом. Це незабутнє прощання звучало мов торжественний заповіт, а благословення закінчено піснею гір при звуках сумних трембіт.

У Черновцях як парох мав дуже багато труднощів до поборювання. Все ж таки своєю невсипущою працею й енергією довів до того, що в центрі міста вибудовано величаву муровану українську католицьку церкву, з семи копулами, що домінує над прекрасною столицею Буковини.

В 1929 р. о. Нколай зорганізував величавий Йорданський похід на велику театральну площу. Цей похід був небувалий до того часу ані пізніше, щодо розміру й розголосу.

Згідно з конкордатом Румунії з Римом парох мав обов'язок тільки повідомити владу міста, що релігійний похід відбудеться, і так зроблено. Та румунська префектура заборонила похід. На це о. канонік відповів, що не мають права забороняти, і зорганізував Йорданський похід, що випав надсподівано величаво. Румунська влада вирішила за всяку ціну позбутися „ворога держави", і так сталося в 1930 р.

У Галичині о. канонік був парохом у Ропневі в Товмаччині, у Стінці над Дністром у Бучаччині, вкінці в Ілинцях в Заболотівщині.

Коли вибухла друга світова війна, після відвороту большевицьких військ у 1941 р. прийшли на Покуття мадярські війська, що „вславилися" своїми диким, звірським знущанням і кривдженням нашого населення.

По кількох місяцях Галичина перейшла під німецьку адміністрацію. Але положення українського населення не покращало, німецька окупація прибрала дуже жорстокі форми безправ'я й терору. І так одного разу на торговиці в приявї о. каноніка один німецький сотник дозволив собі забирати товар від українських жінок без заплати. О. канонік володіючи добре німецькою мовою старався спершу лагідно переконати німецького сотника щоб заплатити. Тоді німець накинувся з криком і з витягненим револьвером на о. каноніка, а цей ще голосніше заявив йому, що він є тільки сотником, а стоїть перед полковником. Щойно тоді німець нерадо, на наказ полковника, заплатив. Але по кількох годинах, коли о. канонік вернувся домів, на'їхало кілька вантажних авт з узброєними ґештапівцями. Оточили приходство з наміром розстріляти зухвальця під церквою за те, що дозволив собі публічно командувати старшиною.

о. Н. Волянський спокійно познайомився з шефами Ґештапо з Коломиї та Снятина і показав їм дві знимки: одну як австрійський полевий духовник-полковник, у товаристві австрійского Генерала та високих старшин, а другу знимку провідника буковинських німців разом з тодішніми найвищими німецькими достойниками, з їхніми підписами і привітом для о. каноніка, що приятелював з провідником буковинських німців ще перед першою світовою війною, обі ці знимки, з підписами і привітами високих австрійськх і німецьких достойників для о. каноніка, поділали на ґештапівців як магічна палочка. Вони негайно перепросили о. каноніка та від'їхали.

Німці почали виарештовувати наш свідомий елемент під закидом приналежности до націоналістичного підпілля. Декому при ревізії підкидали компромітуючий матеріял, і потім розстрілювали зовсім невинні жертви. Кожної суботи розстрілювали 20 до 30 осіб у Коломиї. Не одній родині забрали сина-одинака... Люди їздили до наших представництв, де тільки могли, навіть до Львова і до Кракова, але ніде ніхто нічого не міг відяти. Тоді наші люди просили о. каноніка в останній хвилині рятувати невинних людей. Кожної суботи о. канонік, ще заки починало світати, був уже в дорозі на возі, то до Снятна, то до Коломиї. Продовж недовгого часу вдалося йому врятувати від розстрілів 180 українських юнаків.

31-го травня 1943 р. о. канонік мав закінчення травневих Богослужень. Церкву заповнили добрі парохіяни. Останню свою проповідь виголосив о. Николай дуже зворушливо, з глибоким змістом.

По закінченні Богослуження вернувся домів, щоб приготовитися до подорожі до Коломиї на другий день. Мотів рятувати між іншими молодого вчителя, що видістав і далі передав компромітуючі документи про співпрацю місцевих поляків з ґештапом для винищування свідомого українського елементу...

Як тільки стемніло два тайні агенти Ґештапо впали до дому. Один стерооризував револьвером службу, а другий вбіг до канцелярії і кулею в голову відобрав життя о. каноніковi, що помер на руках своєї вірної дружини — Зиновії. При тому забрали ці дві пропам'ятні знимки з присвятою для о. каноніка і з підписами високих достойників.

На дворі був ще третій, наш чоловік — „дороговказець", що його потім знайшли застріленого над Прутом. Були незбиті докази, що це була робота Ґештапо, одначе під строгою карою заборонили про те згадувати в часописах, чи навіть говорити.

Вістка розійшлася блискавкою по цілій околиці. На похорон прибула непроглядна маса народу, 28 священиків, велике число представників з промовами і словами розради. Коло самої церкви в Ілинцях, на високій горі, вимуровано гробовець і пам'ятник. Люди з цілої околиці приходили на цю могилу немов на прощу, свого незабутнього священомученика. Світла пам'ять про безстрашного оборонця рідного народу, о. каноніка Николая Волянського житиме вічно на цілому Покутті й Буковині та буде передана од рода в род!

Примітка: Ця стаття написана на підставі матеріялів з родинного архіву Вольнських: німецького щоденника „Черновіцер Морґенблятт" ч. 2521 з 24 XII. 1926, щоденника „Час" і тижневика „Рідний Край" з грудня 1926, львівського щоденника „Діло" ч.193, з 2. 9. 1938, щоденника „Краківські Вісті" ч. 127 (865) з 17. 6. 1943 і щоденника „Львівських Вістей" ч. 131 (551) з 12.6. 1943, як також на підставі оповідань очевидців.

УСПІХИ НАШОЇ МОЛОДІ

Роман Майковський

Роман Майковський, син панства Марії та Василя у Фордс - Вудбрідж, Н.Дж., народився 24-го вересня 1946 року в Німеччині. Скінчив початкову школу в Перт Амбой, Н.Дж., а середню у Фордс - Вудбріджі. 25-го травня 1968 р. скінчив Коледж в Емпорія, Кензас, де студіював хемію.

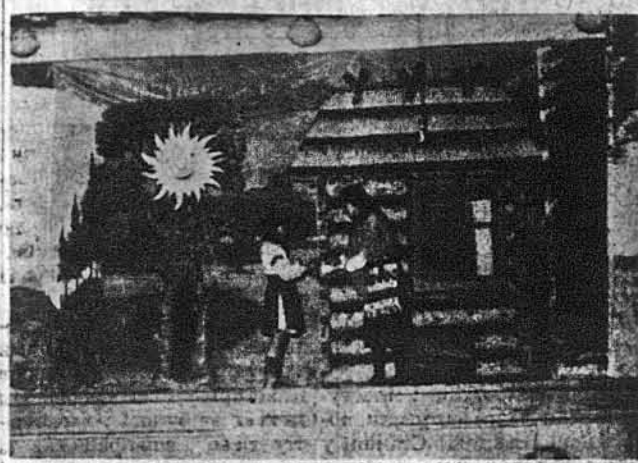
Молодий хемік Роман Майковський став помічником професора хемії в Стейтовім університеті в Дейтоні, Огайо, де і сам буде кінчати вищі студії, щоб здобути титули магістра і доктора.

Роман Майковський в коледжі брав активну участь в студентських організаціях і був предсідником студентського суду чести.

Радіємо з досягнень молодого українця та бажаємо йому успіхів у майбутньому.

Роман Майковський і його батьки є членами 104-го Відділу УНСоюзу ім. о. Николая в Перт Амбою.

„ЧЕРВОНА ШАПОЧКА" В ЙОНКЕРСІ

Сцена з „Червоної Шапочки в Йонкерсі

В житті Осередку СУМА в Йонкерсі, Н. Й. вже увійшло в традицію, що кожнорічний попис самодіяльних гуртків „Вечір пісні, танку і слова" є призначений святкуванню Дня Матері. Цього року це свято випало імпозантніше, бо вперше у нашому місті діти мали нагоду побачити українську „Червону Шапочку". Цю казочку знають діти, мабуть, у всіх народів, а от і ми побачили її в українських Карпатах, в українській хатині, що її так гарно переніс у наш рідний світ — відомий сумівцям поет Леонід Полтава, а додав до неї пісні та музику сл. п. проф. Василь Безкоровайний.

Не зовсім легке діло було підготовити цю дитячу оперету на три дії, але поборовши різні трудноші виховниці — пані Марійка Кіцюк та Надія Кудрик, таки навчили наших молодих „акторів", які вклали своє серце і душу в цю п'єску та виконали її бездоганно такою гарною, солов'їною мовою.

У виставах нашого Осередку практикується, що в кожній завжди беруть участь нові діти, а не тільки ті, що можуть найкраще грати; це дає можливість усім дітям краще вивчати українську мову.

Наші найменші актори заслужено діставали часті оплески, варто ж знати, хто вони такі були. Отож, ролі виконували: Марійка Дуда — Червона Шапочка, Оленка Губицька — бабуся, Роман Зварич — вовк, Орест Русинко — гуцул, Марта Ковальчик — мавка, Олесь Кудрик — Бровко та Роман Козицький — білочка; „Деревами" були: Ірка Ковальчик, Марта Шкафаровська та Іванка Конкевич, а строї для них виготовила пані Стефанія Зварич.

Найбільше відданими виконавцями були, мабуть, лісові квіти, котрі так терпеливо хилилися, підіймалися, виконували танці, хоч всі мали не більше, як 4-5 років, це: Наталя і Софійка Кіцюк, Ганя Мохонь, Дарка Уздейчук, Христя Іванів, Ліля Шкафаровська, Віра Морещук, Галя Овсак та Софійка Макогон.

До успішного виконання „Червоної Шапочки" причинилися ще такі особи: Мирон Гиль — фортепіяновий супровід, декорації — Роман Глушко, Степан Курило та Осип і Нестор Макогон. За гарне вивчення танків треба подякувати друговi В. Уздейчукові. Його і в більшості була друга частина нашого попису, де старше та молодше юнацтво радувало численну публіку виконанням українських народніх танків як: „Запорозький герць", „Козацькі діти", „Дощик", „Гопак", „Аркан" та сольотанець „Гонивітер" Олі Шкафаровської.

У програмі нашого виступу було коротке слово члена Виховної Ради ЮСУМА п. Миколи Фрива, в якому він представив присутнім важливість плекання надбань української культури на чужині сумівською молоддю. Окремо деклямували: Оля Шкафаровська „Христос Воскрес!" та Христя — М. Шашкевича „Три букви", на тлі трьох юнаків, що держали сумівський тризуб. Програму заповідав юнак Богдан Футала, а до танців пригравав Івась Овсак.

Д. Мотрук

Дітройт, Міш.

БАЛЕТ МОТРІ МАКАР НА СЦЕНІ

Батьківський Комітет Т-ва „Рідна Школа" щороку влаштовує Костюмовий баль для дітей. Цього року баль відбувся 11-го лютого в залі при Карпентер. Цим разом більше дітей було, але в минулому було більше оригінальних і помислових строїв. Можна б завважити, що якось ніхто цього року не заінтересувався дітьми. Музика грала, що хотіла, а діти крутилися самі. Кожна мама хотіла б, щоб звернути хоч би маленьку увагу на її дитину, бо її костюмчик коштував багато труду. Вправді зроблено презентацію дітей, але це було пізно, коли майже дві треті дітей пішли додому. Добре було б оголосити контест строїв, тоді можна б очікувати більшого ними зацікавлення.

Однією із атракцій вечора був балет „Пригода дівчинки Ксені" у виконанні учнів балетної школи Мотрі Макар.

Зміст казочки-балету розказувала молоденька Ада Легета: Взимі захворіла дівчинка. Її мама посилає Ксеню (для якої була мачухою) до лісу, назбирати суниць для хворої. Там зривається буря. Ксеня (Н. Конопада, 11 літ) в танку бродить лісом, а нараз влітають маленькі танцюючі сніжинки (5-6-літні) і сніговія засипає ліс. З'являється Морозенко (Мако Розгід, 6 літ) в прекрасному строї (в опрацюванні Мами і Бабці) і виконує танок морозу. Ксеня далі в гулях пливе лісом, аж тут зірочки (9-10 літні) в балетних рухах моргаючи, присвічують їй дорогу. А там при ватрі сидять місяці року (хлопці 9-10 літ) в козацьких строях. Ксеня розповідає їм про свій клопіт, а тоді Січень передає булаву Червневі, і цей зміняє погоду. Сонце освічує зелень, а в травиччі повно суничок. Зявляються Квітки (9-10 літні) і до їх танку влучається Бджілка (Анна Кордозо, 12 літ), як солістка. Ксеня збирає сунички і врадувана зустрічає першу групу своїх подруг (9 літні), відтак другу групу (11-літні), а дальше третю рупу (13-14 літні) і хлопців, які всі разом танцюють народні танки. Ксеня щаслива, що знайшла сунички, несе їх для хворої сестрички.

Треба відмітити, що хореографія під проводом молоденької учительки Мотрі Макар була оригінальна. Вона зуміла кожній групі надати відрубність балетних рухів, відповідно до їхнього віку. Напевно мусіла вложити багато труду, щоб 50-ро дітей вивести на сцену.

Оригінальність декорацій треба завдячувати мгр. Яремі Козакові.

Вміло орудував освітленням кольорових рефлекторів п. Я. Петращук. Та шкода, що ці романтичні світляні настрої переривали сильні світла рефлекторів кінових аматорів, які перешкоджували публіці, а важніше засліплювали дітям очі. Такі виступи світливців слід заборонити під час виступу, а дати їм нагоду фотографувати під час генеральної проби.

Костюми для балету були опрацьовані п. М. Готрою.

Належиться признання для молоденької учительки за такий гарний балетний вечір, що стягнув багато публіки. Найкращим признанням за її працю були оплески глядачів та букети квітів від виконавців.

Зиновій Томків

ЗВЕРНЕННЯ

ДО БУВШИХ ЖИТЕЛІВ ЗАХІДНЬОЇ БОЙКІВЩИНИ

Розгортаючи свою працю в різних ділянках, Об'єднаний Комітет Західньої Бойківщини бажає нею поділитись з усіма б. жителями Самбірського, Старосамбірського, Турчанського і бойківської част. Ліського повітів, які поселилися на теренах ЗСА і Канади.

Вже опрацьоване 2-ге число бюлетеню „Бойківщина", яке на днях буде розіслане на всі відомі адреси б. мешканцям згаданих 4-ох повітів. Приготовлено теж до друку картки з бойківськими писанками та ношею, зібрано чимало матеріялу з різних сторін Бойківщини до наукових збірників.

Покликано ред. колеґ. під проводом д-ра В. Луцева для виготовлення першого літературного Збірника про Бойківщину, в якому будуть подані перлини поетичної і письменницької творчости на Бойківщині від найдавніших часів, між ін. таких відомих співців Бойківщини, як Устияновича, та Пасічинського званого „Бойківським Солов'єм", І. Франка, який називав себе сином Бойківщини, та сучасних письменників як: Марії Кузьмович-Головінської, д-р Софії Парфанович, Івана Смолія, о. Семена Іжика та інших. Цей збірник проєктується осінню віддати до друку. Ціна його в передплаті буде 5. дол. По його появі ціна буде вища.

В підготовці теж дальші Збірники як: історично-географічний, про національно культурне і економічне життя на Бойківщині від весни народів, це є 1848 року до найновіших часів та інші. Комітет намітив і нав'язав переписку із мужами довір'я по всіх більших скупченнях ЗСА і Канади, та повів акцію для творення Відділів Комітету. Вже створено такий Відділ у Філядельфії.

У зв'язку з видавничою діяльністю Комітет потребує поважної суми грошей, тому закликає дорогих земляків складати щедрі пожертви.

Хто зложить 250 дол., або більше стане фундатором-ктитором, 100 дол. жертводавці будуть членами меценатами, жертводавці 50 дол. будуть членами добродіями, жертводавці 25 дол. будуть членами приятелями Комітету, а жертводавці 10 дол. будуть спомагаючими членами Комітету.

Завдання списати і видати історичні матеріяли про Бойківщину у правдивому світлі є незвичайно важливе для цілого українського народу.

Тому, Дорогі Земляки з Бойківської Верховини, пересилайте свої щедрі пожертви на ту важну справу відповідно до своїх спроможностей. Ставайте ктиторами, меценатами, добродіями чи приятелями нашого Комітету.

Всі жертви пересилайте на адресу: Кредитівка „Самопоміч" 4814, Норт Броад Ст. Філядельфія, Па. 19141, конто число: 2962, Комітет Зах. Бойківщини.

Щоб ми могли висилати вам наш бюлетень „Бойківщина" та інші видання потребуємо точних Ваших адрес, тому пересилайте їх на адресу нашого секретаріяту: мгр. Мирон Утриско 2222, Брандивіне Ст. Філядельфія, Па. 19130.

Для популяризації нашої, трохи призабутої, Бойківщини, потрібно відповідних статтей і споминів про Бойківщину, тому, дорогі краяни пересилайте безпосередно до нашої преси статті про бойківські традиції, звичаї, спомини та інше, або пришліть нам, а ми подбаємо, щоб вони були надруковані.

В Англії О. Воропай видає Збірники про народні звичаї, в тому і бойківські, до того потребує матеріялів, тому хто може, хай спише і перешле нам описи про сватання, весілля, христини, похорони, обрядові звичаї, також методи виховання дітей, ставлення до батьків, які пісні співали на тих обрядових зустрічах, що варили і як були водягнені. Пишіть про своє село та ті округи, які знаєте. Радо вітатимемо авторів окремих сільських монографій. Пам'ятайте, що ворог знищив наш дорібок національний, культурний, релігійний і економічний. Мусимо самі описати нашу історію і передати майбутнім поколінням.

За Управу Комітету Зах. Бойківщини:
Голова: о. Станислав Дацко
Секр. мгр Мирон Утриско
Прес. реф.
проф. Ол. Бережницький

Українська галерія в Колеґії св. Андрія у Вінніпеґу

Від Управи Колеґії св. Андрея довідуємось, що на „кемпусі" Манітобського університету в дні 25 лютого відкриється небувалого розміру і краси українська образотворча виставка, в якій беруть участь українські мистці з різних країн світу. Найвимовніше скаже про виставку сам перелік прізвищ мистців, які подарували свої твори для Колеґії:

Анастазієвський Микола, Арістов, Білоус - Луцишин Катерина, Богачевська Олена, Божемський Богдан, Булавицький Олекса, Василишин Роман, Вижницький Ярослав, Витанович Звенислава, Гарасовська - Дачишин Марія, Гніздовський Яків, Головчак Христя, Грицан-Сушків Лідія, Гец Лев проф., Дрогомир Петро, Дядинюк Ольга, Даченко-Кохман Олександра, Іваницька Катерина, Кирилюк Анатолій, Курилик Василь, Кіндзерявий-Пастухів о. Сергій, Коломиєць Анатолій, Кондра Богдан д-р, Кононенко-Трофимовська Олена, Кричевська-Росандич Катерина, Кричевський Василь, Кучмак Іван, Ласовська Мирослава, Ласовський Володимир, Ласовський Ждан, Малахівська - Подубинська Зоря, Малюца Антін, Матушевська-Вакум Оксана, Мегик Петро, Мирош Михайло, Мороз Михайло, Морозова Людмила, Неділко Микола, Паливода Іван, Панчак Василь, Пачовський Борис, Пачовський Роман, Певний Богдан, Петеш Софія, Писарівська Віра, Полюга Юрій, Романчук Ольга, Савицький Юрій, Савчук Богдан, Сасс Богдан д-р, Сидоренко Петро, Сімянців Володимир, Сомко Надія, Стефанів Наталія, Титла Богдан, Тріска Євгенія, Трохименко Клим, Холодний Петро, Черешньовський Михайло, Шонк-Русич К., Шумилович Тарас, Щепко Тома, Капщученко Петро, Несторович Ірина. Всі ці твори були зібрані з ініціятиви і старанням п. Миколи Чорного з Ямайки в Ню Йорку, якому Колеґія св. Андрея і зокрема Впр. о. д-р Савчук винесли прилюдну щиру подяку. Дійсно, п. М. Чорний взявся і довершив з повною посвятою діло, яке, здавалось, взагалі годі було здійснити. Родина д-ва Чорних відома в Ню Йорку особливим замилуванням до мистецтва, до українських вишивок і, до речі, на найновіших Вишиваних Вечорницях — батько, і мати і їхній син — усі трос здобули нагороди за найкращі вишивки.

Велика українська виставка триватиме два чи й три тижні, щоб її мали змогу оглянути і українці Вінніпеґу, і тисячі студентів, і взагалі громадяни цього великого міста. Крім картин, там будуть виставлені також дереворити, скульптури, репліки в литому камені, емалі й ін.; поруч із молодими адептами українського образотворчого мистецтва, будуть виставлені полотна славних майстрів. Різні школи й напрямки лише урізноманітнять цю виставку, даючи глядачам чи не найповажніший перегляд розвитку і досягнень українських мистців пензля, різця і долота. Само розуміло, що особливою атракцією буде картина „Родина" європейської слави мистця Льва Геца з Кракова. Виставка напевно зацікавить культурні кола канадійського громадянства, і якщо про неї інформувати ме відповідно добре виданий дво чи й тримовний каталог, то вона зробить велику послугу і нашому мистецтву, і українській справі в загальному.

В. Гальчук

ВІСТІ З ТОРОНТА

ВДАЛИЙ КОНЦЕРТ. Українська Вища Школа Непорочного Зачаття з Дітройту під проводом о. д-ра В. Гавліча ЧСВВ дала 19-го травня в залі Центральної Технічної Школи в нашому місті величавий концерт молоді з участю понад 150 хористів і музикантів. Диригент проф. Б. Сарамаґа вложив у хор і симфонічну оркестру не тільки все своє знання, але і душу. Досить тяжкі точки, а головно коли йдеться про першу частину, були виконані бездоганно під кожним оглядом. Концерт проходив з нагоди „Року Віри" та 35-річчя здвигу „Українська Молодь Христові" у Львові. Палке і навіяне повною вірою і переконанням у нашу молодь слово о. д-р В. Гавліча, та кожну точку щиро оплескувала по береги виповнена заля.

ПРИЇЗД КАРДИНАЛА СЛІПОГО. 14-го червня на торонтонське летовище у пополудневих годинах прибуде Їх Блаженство Верховний Архиєпископ Кардинал Кир Йосиф, щоб відвідати своїх духовних дітей. З Торонта розпочинаються відвідини Канадійської Метрополії. Йдуть старанні приготування. Заповідається зустріч Блаженнішого Архиєпископа, з численними архиєпископами, єпископами, священиками, представниками уряду, та громадянства — на летовищі. 15-го червня перша Служба Божа Їх Блаженства на Канадійській землі буде відслужена в одній з наших найбільших і найкращих парохій в Святомиколаївській церкві, де настоятелем є Всесв. о. д-р Б. Липський. Готуються щирі привітання цієї парохії, шкільною молоддю і мирянами. Парохія ентузіястично прийняла вістку, що Їх Блаженство розпічне свої великі відвідини власне від неї. Багато вірних зголошують свої щирі пожертви на Собор св. Софії в Римі, які будуть вручені Їх Блаженству під час зустрічі. Ціла парохія з молоддю і організаціями готується до найкращого привітання Їх Блаженства. Загальні, насліджування зустрічі відбудеться на Всеканадійській Площі 16 червня ц. р.

МУЗИЧНИЙ ВЕЧІР. Музичний Інститут ім. М. Лисенка, під патронатом громадян-любителів музики, влаштував 26 травня концерт легкої музики п.н. „Музичний чайок" в залі Святомиколаївської церкви. При столах засіла численна громада. Зібралася торонтонська „музична сметанна", а програма була гарна. Музичні виступи симфонічної оркестри Інституту під проводом її творця і диригента проф. І. Ковалева були не тільки добре підібрані але і бездоганно виконані. Не тільки смачним печивом, кавою і чайком угощали присутніх — пані з Батьківського Комітету та оркестра своїми виступами. Погідним і веселим настроєм „гостив" присутніх знаний довголітній диктор радіопрограми „Пісня України" і рецитатор арт. Ю. Поченюк. Зі словом подяки за влаштування такого милого і симпатичного вечора виступив інж. М. Цибульський, заповідаючи більше таких вечорів, та їхню ціль, збільшити оркестру до дійсної симфонічної оркестри. Дійсно було б це великим надбанням нашої громади!

ПОМЕР о. ЮРІЙ ЦУКОРНИК. 19-го травня відійшов у вічність на 77 році свого трудолюбивого життя довголітній культурно - освітній діяч і громадянин Всеч. о. Юрій Цукорник, парох української православної церкви в Ошаві. Учасник визвольних змагань, сотник УГА був довголітнім капеляном Союзу б. Українських Вояків, та активним у громадській й церковній праці до послідніх днів свойого життя. Похорони під проводом Архиєпископа Михаїла в сослуженні численного духовенства відбулися в четвер 23 травня з катедри св. Володимира на цвинтарі „Проспект".

ЖАЛІБНИЙ АПЕЛЬ. В четвер, 9 травня відбувся жалібний апель в пам'ять основоположника Пласту сл.п. О. Тисовського - Дрота. По відслуженні заупокійних панахид у Катедрі св. Володимира і Святомиколаївській церкві, в залі якої відбувся святочний апель. Жалібний Апель розпочато пластовим гимном з участю пластової станиці. Були представники централь молодіжних організацій, духовенство обох віровизнань і представники української преси. Керівником апелю був пл. сен. О. Сагайдаківський. Проф. В. Янішевський відкрив і привітав присутніх, як голова Крайової Пластової Старшини. Доповідь про сл.п. Тисовського - Дрота виголосив почесний член Пласту проф. З. Зелений. Про покійного як основоположника Пласту доповідав пл.сен. інж. О. Тарнавський. Юнак Т. Баб'як продеклямував вірш, присвячений пам'яті покійного.

ОРГАНІЗАЦІЇ ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ, силами української школи та курсів українознавства ім. Ю. Липи влаштували 26 травня в залі Українського Дому Свято Героїв. Вступне слово віддав проф. В. Волицький — директор школи, а реферати про героїв мали учні курсів українознавства. Ціла програма виконувана молоддю робила гарне і миле враження. Добра мова учнів і солідно підготована кожна точка, були оплескувані численно зібраними учасниками. Дівочий хор „Діброва" під проводом мгр. В. Кардаша виконав свої точки прекрасно, за що одержав овацію бурхливих оплесків. Перед мистецькою програмою о год. 12 в пол. було відправлене Богослуження в намірені українського народу в церкві св. Покрови.

ДОПОВІДЬ Д-ра Д. КВІТКОВСЬКОГО. 26-го травня о год. 3 : 30 по пол. у великій залі УНО, при великій участі присутніх відбулася цікава доповідь учасника Тегеранської Конференції Прав Людини — д-ра Д. Квітковського, який прибув до Торонта в товаристві редактора „Дітройт Нюс" і приятелів з того міста. Доповідь дала багато матеріялу про перебіг Конференції. На запити докладно відповідав доповідач. Доповідь цю виголосив доповідач також в Оттаві в Пластовій Домівці.

Храмове свято УПЦ св. Тройці в Ірвінґтоні, Н. Дж.

Ірвінґтон, Н.Дж. (а.д.). — 9-го червня ц. р. українська православна парохія св. Тройці в Ірвінґтоні відбула своє храмове свято. Свято попередила Божественна Літургія, яку відправив о. прот. А. Селепина. Співав хор під диригентурою проф. С. Вожаківського. Після Служби Божої присутні понад 250 осіб зійшли до парохіяльної залі на спільний обід, приготований Сестрицтвом парохії. Храмове свято відкрив голова парохіяльного уряду п. Іван Галій, вказуючи на важливість Зеленосвяточного храмового свята, та о. прот. А. Селепина поблагословив дари, приготовані Сестрицтвом. Після короткої перекуски почалася мистецька частина у виконанні учнів старших кляс, яку приготовила п-ні Надя Мірчук, учителька старших кляс школи при церкві. У програмі брали участь: Петро Процюк, Орест Мірчук, Юрко Бабенко, Андрій Мірчук, Стась Малішко, Маруся Колодка, Михайло Вовк, Лариса Дубина, Наталка Михайлюк, Оксана Михайлюк, Надійка Мірчук, Леся Вовк, Іван Малішко. Декорації виконали Михайло Вовк і Іван Малішко. Отець прот. А. Селепина виголосив промову, в якій вказував на значення виховання дітей, та про вплив батьків на дітей. На закінчення о. А. Селепина роздав свідоцтва для учнів школи та відзначив Таню Бабенко і Лідію Домарацьку, вручаючи їм молитовники із власним підписом.

Загальні збори Пласту у Великій Британії

16-го березня Пласт у Великій Британії відбув загальні Збори в домівці дому Об'єднання Українців при вул. Ебурі Род в Нотінгамі.

Збори відкрила голова Пластової Організації у Великій Британії пл. сен. кер. д-р Анна Герасимович а потім зборами проводила ними вибрана Президія з пл. сен. Я. Гаврихом як головою і пл. сен. Оксаною Паращак і ст. пл. Петром Якимюком як секретарями.

Крім пластунів і пластунок, що репрезентували поодинокі Пластові Станиці у зборах взяли участь також представники місцевих Кружків Пластприяту з Дербі, Манчестеру, Бредфорду, Нотінгаму і Лондону.

Після відчитання пл. сен. П. Олеськів протоколу із попередніх Загальних Зборів і його затвердження загальний звіт з діяльности Пласту за минулий рік склала голова його Проводу пл. сен. А. Герасимович. Ось деякі факти і числа з нього:

На день звіту, 16 березня 68 в Пласті було 225 пластунок і пластунів, з чого: 28 новачок, 29 новаків, 50 юначок, 51 юнаків, 21 ст. пластунів і 18 ст. пластунок. Всі вони, за вимком 13 самітників, зорганізовані у 7-ми Пластових Станицях, які знаходяться в Бредфорді, Дербі, Вульвергамптоні, Лестері, Лондоні, Манчестері і Нотінгамі.

При всіх тих станицях, за вимком Вулвергамптону, діють кружки Пластприяту.

Із щоденної праці Проводу Пласту треба відмітити, що відбував він свої засідання майже щомісяця, на яких обговорював і вирішував всі поточні справи і проблеми організації. 23 квітня 67 відбув він поширене засідання із головами Станиць в Манчестері, на якому обговорено справи Оселі і табору. В днях 10-12 червня відбулася на Оселі „Верховина" Весняна Зустріч юнацтва і старшого пластунства, в часі якої проведено першу і другу юнацькі проби. 15 травня 67 відбулося передтаборове засідання Проводу з участю сеньйорату та ст. пластунства для остаточної підготовки таборів. Від 21 липня до 13 серпня 67 відбулися на Оселі „Верховина" пластові табори для юнацтва і новацтва. В таборах, разом із виховниками, було 125 осіб, в тому: новачок 18, новаків 28, юначок 36, юнаків 32. Табори були успішні.

23 вересня 1967 р. відбулися післятаборові сходини сеньйорату, старшого пластунства та старшого юнацтва в Нотінгамі, на яких проаналізовано працю і висліди відбутого табору та намічено плян на будуче.

2 березня ц. р. в Манчестері відбувся З'їзд Старшого Пластунства при участі 30 пластунок і пластунів. З'їзд, що його підготовив ст. пл. Іван Кулик, рішив створити мішаний курінь ст. пластунства під назвою „Смолоскипи".

Пласт як організація брав участь у різних імпрезах улаштовуваних іншими українськими організаціями на терені В. Британії та часто давав свій вклад у програму тих імпрез.

Всі Станиці ходили „з Колядою" на фонд Пластової Оселі.

У свій звіт пл. сен. А. Герасимович включила також звіти з діяльности поодиноких станиць.

За тим слідував звіт касовий, загальний та окремо купна Оселі.

Щодо загального касового звіту то був він не багатий. Прихід із членських вкладок за звітний період виніс тільки 15 фунтів. Пластунів малий грошовий прихід не бентежить, бо в них вже з давен давна така традиція, що вони все роблять, самі віддаючи свою працю Пластові даром, і дуже часто ще й докладають дещо із власної кишені.

Звіти Проводу Пласту доповнили ще своїми звітами представники Кружків Пластприяту. Дискусії над звітами не було. Провід Пласту тісно співпрацював із всіма станицями так що і успіхи і неуспіхи належать і Проводові і пластункам і пластунам разом.

Одну тільки справу важну піднесено в дискусії: дуже тяжке становище Пласту на тому терені у зв'язку з звичаєм, що закорінився у В. Британії, влаштувати всенаціональні свята (такі, як роковини Шевченка, Української Національної Революції) не разом, а поодинокими політичними таборами. Будучи не політичною і непартійною організацією Пластові як організації неможливо брати участь у таких імпрезах по цій або тій стороні Тому збори висловили побажання до українського громадянства, щоб воно знайшло можливості відзначити такі свята загальнонаціонального характеру спільно. Збори уповажнили Провід вияснити це положення у окремому комунікаті у пресі.

Після звіту Контрольної Комісії, Загальні Збори одноголосно уділили абсолюторію Управі з признанням і подякою за пророблену працю.

Новий провід вибрано на наступний рік з пл. сен. д-р Анною Герасимович як головою.

Збори затвердили пл. сен. О. Марченка редактором „Пластового Кутка" в „Українській Думці" на 1968/69 р. та обговорили організаційні справи табору на „Верховині", який відбудеться від 27 липня до 17 серпня 1968 р.

Окремою важною справою, до якої учасники Зборів віднеслися з найбільшою увагою, була справа положення в Україні, як воно є представлене у документах, що дісталися із України у вільний світ.

Стверджуючи невпинний похід Москви проти українського народу, його мови та культури, Загальні збори винесли протест проти цього та звернулися до Генерального Секретаріяту СКВУ з проханням піднести справу на терені Об'єднаних Націй та на форумі світової публічної опінії, заявляючи готовість включитись у кожну акцію, яку зарекомендує Генеральний Секретаріят.

Наші враження, про ці Збори наскрізь позитивні.

Але ми здивовані і пригноблені ствердженням у звітах, що „праця утяжлива ізза льокальних обставин", що „льокальні обставини всюди непривітні для Пласту"

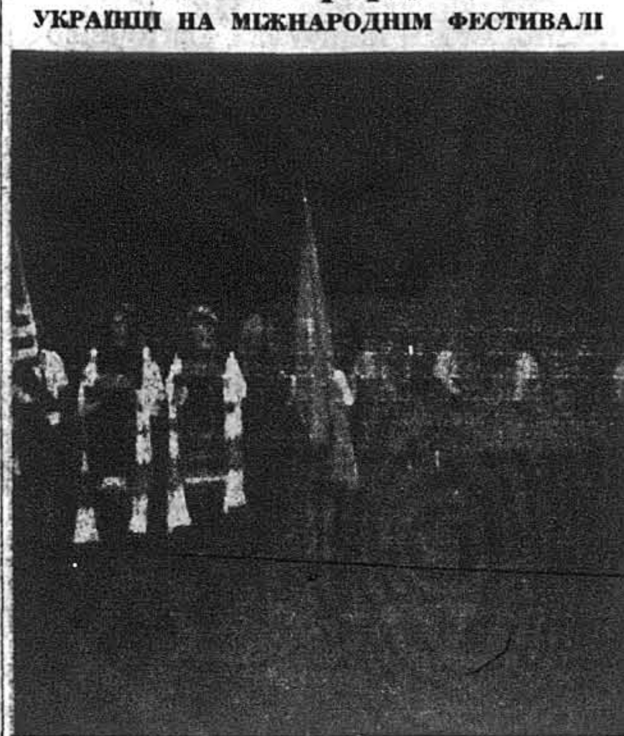
„Не маємо сумніву, що всі ті заввагн є правдиві, але думаємо, що такий стан із тими „льокальними обставинами" мусить змінитись, бо Пласт є українською організацією і працює для української справи і добра українського народу, чим заслужив собі на повну піддержку українського громадянства, а не „на утяжливі, непривітні обставини".

Пл. сен. Теодор Данилів

Зачаровують громадян ЧСР танцями і фільмами

28 травня у Празі розпочались „Дні УССР". „Радянська Україна" з 26 травня повідомила: „Наші славетні танцюристи під керівництвом лауреата Державної і Шевченківської премій П. Вірського ніби здійснили своєрідну мистецьку розвідку, підготували глядача Чехословаччини до сприйняття ліричного і патетичного, ніжного і „сталевого" мистецтва". У Пряшеві організатори святкувань „дня вираження дружби народів" передали місцевій бібліотеці 500 примірників совєтських видань українською мовою. У Братиславі, Пряшеві. Празі виступають співачка Бела Руденко, співак Д. Гнатюк, хор ім. Верьовки. Ансамбль танцюристів П. Вірського, показують „документальні українські кінострічки" та „документальні фотовиставки про квітучу Україну". З нагоди днів у ресторанах Праги і Братіслави „можна замовити галушки в сметані чи січеники" ... (яких немає в Україні — Складач).

Толідо-Россфорд, Огайо
УКРАЇНЦІ НА МІЖНАРОДНІМ ФЕСТИВАЛІ

Українські танцюристи на фестивалі

Українці міст Толідо-Россфорд взяли участь в Міжнароднім Фестивалі в перших днях травня. Фестиваль почався парадами по вулицях міста, в яких взяли участь українці. Вони їхали дуже повoлі. Їхнє авто було прибране кольорами синьо-жовтими з написом „Україна". На авті їхали в двійку в гарних українських одягах пані й пан, з яких мали вибрати на фестивалю короля і королеву.

Міжнародний Фестиваль відбувся в будинку спортової арени в Толідо при участі тридцятьох народностей. Відвідали Фестиваль сорок тисяч глядачів в п'ятницю, суботу і неділю, 3, 4, і 5 травня. Фестиваль організував Міжнародний Інститут. Він представляв нас в програмах, згадуючи Українське Культурне Товариство, яке репрезентувало українців.

Врочисто відсвяткували українці на згаданім Фестивалю Золотий Ювілей проголошення Української Державної Незалежности.

Це було щось небувалого в історії українців в Толідо і Россфорд. Група з п'ятдесяти осіб української молоді танцюристів із товариства „Культура" та група шістнадцяти танцюристів з товариства „Дніпро" з міста Мілвоки стейту Висконсин виступили на середині арени в залі заповненій людьми вщерть. Танцюристи виступили з американським і українським прапорам та з хлібом і сіллю. Вони заспівали „Ще не вмерла Україна".

Українці виступали впродовж трьох днів вісімнадцять разів виконуючи українські танці, за що публіка гучними оплесками щиро дякувала. Ми дякували товариству „Дніпро" за те, що нам допомогло відсвяткувати так святочно між чужинцями 50-ліття Української Незалежности.

Український кіоск на Фестивалю, один з-поміж шістдесяти, заповнений народним мистецтвом так був прибраний групою молодих жінок товариства „Культура", що жюрі призначило за нього першу нагороду.

Наші господині з товариства „Культура" на Фестивалю протягом трьох днів представляли чужинцям українське кулінарне мистецтво, різне печиво, медівники, пироги, вареники, голубці та ковбаси.

Петро Юркевич

Збори УАД Клюбу у Філядельфії

Демократична партія філядельфійської метрополії зареєстровує у своїх рядах більше двох тисяч українців американських громадян. Це неабияка сила, що може мати поважний голос не тільки під час виборчого періоду, але теж добиватись своїми впливами в демократичній адміністрації далекойдучих потягнень в користь української спільноти.

Та, на жаль, цієї нагоди не використовувано через нашу таки незорганізованість, а радше через нефортунне розпорошення українських демократів по різних клітинах — вордах, що в результаті заставляло наших людей виконувати тільки загальні обовязки члена демократичної партії, без будь-яких побічних акцій в користь українських національних аспірацій.

Такі міркування заохотили багатьох українських демократичних діячів у Філядельфії зорганізувати Українсько - Американський Демократичний Клюб. Поборовши початкові труднощі. Клюб починає себе проявляти, зростати та набирати широкого розмаху у своїй діяльності.

Покликана статутова комісія виготовила відповідний правильник УАД Клюбу, який численно зібрані члени 4-го квітня докладно продискутували та затвердили. На підставі правильника, діюча управа УАДК скличе Загальні Збори, на яких буде вибрана нова управа Клюбу.

На відбутих останніх ширших сходинах в домівці УСО „Тризуба", порушено багато важливих справ, організаційного, громадського та політичного характеру, що тісно пов'язані з найближчими виборами, в яких, на думку присутніх, українська спільнота мусить себе активно проявити. Рішено теж повести широку акцію за збільшення рядів членства з УАД Клюбі, а рівночасно поспішити нашим людям з допомогою у їхніх заходах для одержання американського горожанства.

Зборами провадив уміло п. К. Геник, а секретарював ентузіяст УАД Клюбу п. С. Мазурок. В діловій та корисній дискусії забирали слово п. К. Геник, С. Мазурок, д-р Я. Бернадин, інж. Л. Яцкевич, д-р О. Білик, В. Василащук, інж. І. Харамбура, мґр. С. Новоженюк, Р. Беднарський, Б. Макаренко, та інші.

Поважна кількість членів присутніх на зборах, як теж їхній ентузіязм та живе заінтересовання політичним життям цієї країни, получене із журбою за долю української спільноти — це найкращі передумови для дальшого розвитку і росту УАД Клюбу у Філядельфії, якому, ми щиро надіємось, місцева українська громада дасть свою піддержку і потрібну допомогу.

О.-лик

ВИЙШЛИ ДОВГОГРАЙНІ ПЛАТІВКИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Філядельфія. — У журналі Сестер Чину св. Василія Великого „Місіонар" з травня ц. р. повідомлено, що в Книгарні Сиротинця на 1825 Вест Ліндлей авеню у Філядельфії можна набувати різні українські читанки для дітей, а також дві платівки „Українська розмова", для вивчення української мови. На тих платівках записано 12 лекцій, ціна 6 дол.

Відбиванкарі СУМ і „Тризуба" з Торонта здобули першості УСЦАК

Рочестер, Н. Й. — У відбиванкових першостях Української Спортової Централі Америки і Канади, які відбулися 8-го червня у Рочестері, вийшли переможцями і здобули звання першунів Централі дружина жінок Спілки Української Молоді з Торонта і дружина чоловіків „Тризуба" з Торонта. У цих українських першостях взяло участь 5 жіночих і 4 чоловічі дружини. В конкуренції жінок змагалися: СУМ — Торонто, Пласт — Торонто, „Довбуш" — Ню Гейвен, „Крила" — Шикаґо, та „Черник" — Дітройт. В конкуренції чоловіків брали участь дружини: „Тризуб" — Торонто, „Тризуб" — Філядельфія, Пласт — Шикаґо, та СУМ — Торонто. Мандрівну Чашу СУКіП одержала дружина переможців у конкуренції чоловіків, „Тризуб" з Торонта. Найкращими змагунами цих першостей УСЦАК були вибрані: Євгеній Копур з Пласту з Торонта і Павло Келембей з „Тризуба" з Торонта.

Змаганнями проводив голова УСЦАК д-р Михайло Снігурович, а їх господарем було УАСТ Рочестер.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

ОБРАНО НОВУ УПРАВУ СОЮЗУ УКРАЇНЦІВ У В. БРИТАНІЇ

Лондон. — Тижневик „Українська Думка" з 16 травня опублікував список нової Президії СУБ, обраної на 23-х Річних загальних зборах членства тієї великої організації. Президія Ради СУБ уконституювалася у такому складі: проф. Роберт Лісовський — голова (вибраний Зборами); п. І. Дмитрів — перший засттуп. голови; мґр М. Білий - Карпинець — другий заступник голови; д-р С. М. Фостун — секретар Союзу; інж. В. Олеськів — член; дир. Ю. Заблоцький — член; п. Я. Деременда — член. До Президії із правом дорадчого голосу входить теж діловий директор Союзу п. І. Равлюк.

ВІДПОВІДЬ Д-Р А. ЖУКОВСЬКОМУ З ОН

Стіл, Півн. Дакота. — 29 квітня 1968 року д-р Антін Жуковський надіслав з рамени місцевого Відділу УККА телеграму до Тегерану, на ім'я Марка Шрайбера з комісії ОН, про потоптання Прав Людини в Україні та безпідставно засуджених українських інтелектуалістів у Мордовії. У відповіді поданій у листі з 3-го травня, з Комісії Прав Людини при ОН, підтверджено одержання, що „Комісія Прав людини не має сили для проведення якоїсь акції відносно будь-якої скарги щодо подоптання людських прав". заво, що „Комісія Прав Людини при ОН, підтвержено одержання телеграми та в кінці сказано, що „Комісія Прав Людини не має сили для проведення якоїсь акції відносно будь-якої скарги щодо подоптання людських прав".

СТВОРЕНО НОВИЙ ВІДДІЛ АДУК

Філядельфія, — У п'ятницю 24 травня ц. р. в Домі Молоді відбулися ширші сходини діячів культури з метою створити відділ Асоціяції Діячів Української Культури у Філядельфії. З інформативною доповіддю виступив голова нюйоркського Відділу АДУК мистець Володимир Ласовський, який поінформував численно зібраних про початки та про цілі організації. Після прочитання статуту відбулася дискусія, яка й закінчилася вибором статутової комісії в особах: радника Дмитра Левчука, д-ра Володимира Чуми, редактора Олега Лисяка та п. Степана Спринського. До Тимчасової Управи з правом кооптувати членів увійшли: Оксана Керч — голова, проф. Лев Шанковський — заступник, поетка Міра Василишин — секретар, мґр. Зірка Погорило — касир та проф. Ізидор Жилавий — член Управи.

УСПІХ КНИЖКИ СЕН. П. ЮЗИКА ПРО УКРАЇНЦІВ У КАНАДІ

Вінніпеґ. — Книжку сенатора Павла Юзика „Канадійські українці — їхнє місце і роля в житті" було перекладено з англійської на французьку мову і розіслано до всіх французьких провідників у Квебеку, до редакцій тощо, разом 2,000 примірників. „Новий Шлях", з 8 червня повідомив, що дотепер одержано понад 400 позитивних відгуків, у тому від кардинала Роя, посадника Драпо в Монтреалі та ін.

ДАЛЬШИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ КООПЕРАТИВИ

Аделаїда, Австралія. — На Загальних Зборах членів Української Кредитової Кооперативи в цьому місті ствердженo її дальший зріст. За повідомленням „Вільної Думки" ч. 12/1968, кооператива об'єднує тепер до 300 членів. На підставі звітів, кооператива також і в останньому діловому році зробила дальший прогрес. Уділовий капітал кооперативи зріс на третину, з 12 тисяч до майже 19 тисяч долярів. Разом з тим зросли також актини кооперативи з не цілих 53 тисяч на більше ніж 57 з половиною тисяч долярів.

КАРТИНИ П. СИДОРЕНКА ЗА МОТИВАМИ РОМАНУ „СИНИ ЗЕМЛІ"

Торонто. — Останнім часом у Гамілтоні і в Торонті відбулись індивідуальні виставки мистця Петра Сидоренка, тематично в основному присвячені українським піонерам в Канаді. Тижневики „Канадійський Фармер", „Гомін України" та інші помістили позитивні рецензії - відгуки. Увагу глядачів привертала найновіша серія картин П. Сидоренка на мотиви роману „Сини землі" Ілля Кіріяка: „Перше орання", „Останній Воркунів вихід в поле" та ін. „Гомін України" з 4 травня писав, що „такі картини, як „Громадять сіно", „Корчують ліс" — це велика перемога Сидоренка на новому етапі його творчих зусиль".

МОЛОДА УКРАЇНСЬКА СПІВАЧКА в АРГЕНТИНСЬКІЙ ОПЕРІ

Буенос Айрес. — Молода талановита співачка Галя Максименко — сопрано — вже здала іспити й була прийнята між багатьма іншими кандидатами, на однорічний курс удосконалення для солістів до Оперного Театру „Кольон". Після закінчення курсу вона автоматично ввійде до складу солістів цього найбільшого в Південній Америці оперного театру. Раніше солісткою в театрі „Кольон" була інша українка — відома співачка Галина Андреадіс.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

ПРЕЗИДЕНТ ПОЛЬЩІ МАР'ЯН СПИХАЛЬСЬКИЙ ЗАЯВИВ, що спричинниками демонстрацій, які відбулися в Польщі в березні ц. р., були „реакційні кола" та нацькувальні закордонні радіопередачі. Спихальський твердив, що ті „реакційні й антисоціялістичні" демонстрації не знайшли відгуку в польському громадянстві й народі і тому виявили „слабість реакціонерів".

В ТОКІО Й ІНШИХ 50-ОХ МІСТАХ ВІДБУЛИСЯ демонстрації проти існування в Японії американських військових баз. В Токіо арештовано 208 студентів. Очевидно — насправжніми організаторами тих демонстрацій були знову комуністи.

Інж. Любомир Савойка

ПОЛЬОВІ ДУХОВНИКИ УГА*

Як вже подавала „Свобода" в ч. 89, з суботи 11 травня 1968 р., вийшла друком книжка о. Івана Лебедовича п. н. „Полеві духовники Української Галицької Армії".

Про цю працю ось що пише у вступнім слові поручник УГА проф. Степан Шах:

„Автор цієї книжки о. Іван Лебедович, ур. 2-го вересня 1890 р. в Горайці, повіт Чесанів, вихованець перемиської гімназії — рік матури 1910, передвоєнний заслужений парох м. Бірча над Сяном і рухливий бірчанський декан, поставив собі, як колишній полевий духовник УГА, нелегке завдання зібрати на еміграції матеріяли про працю і долю полевих капелянів при УГА, і щоб зі своїм особистим спомином передати про них згадку майбутнім поколінням. Таким чином утривалює він на сторінках аналів української визвольної боротьби джерельно історичну місію галицького українського католицького духовенства несення Христової євангельської науки і любови ближнього серед українських воїнів у тяжких часах, бо в часі боротьби за самостійність України — під кличем: „Христос це наша сила"! Не легка це праця написати на еміграції таку книжку без доступу до наших архівів. Тому тим більше належиться Високопреподобному Авторові признання від нас, бувших комбатантів УГА, а тим щиріша хай буде подяка від молодших поколінь галичан".

Велику вартість має ця книжка для наших істориків визвольних змагань тим, що в ній описано різними нашими священиками і світськими особами події, які відбувались тоді в Україні, не в якімсь партійнім насвітленню, але так, як вони були, як їх приймав пересічний смертник.

З описів Листопадового перевороту в чисельних місцевостях знаходимо багато наших знакомих — навіть таких зі шкільної лавки — а про яких від тоді до нині ми нічого не чули, і це відсвіжує духово і повертає нас в молоді, щасливі роки.

З описаних переживань наших полевих духовників можна побачити всю історію УГА і то не ту поверховну, але ту у всіх її деталях, в боях з поляками в Галичині і з большевиками по переході Збруча, як теж відносини, серед яких будували ми свою державу.

Ось що пише п. Роман Коцик на стор. 130-ій книжки:

„Я не служив в УГА, бо був тоді високим урядником при Уряді УНР. В серпні 1919 р. вислало мене міністерство внутрішніх справ організувати в Вінниці міліцію для міста Києва. Зустрів я там о. Дидика, пароха і декана Нараєва. Отець Іван Дидик був тоді головним духовником при Начальній Команді УГА. У Вінниці довелося перебувати цілу осінь 1919 року. Саме тоді лютувала там епідемія тифу. О. Дидик записався в моїй пам'яті, як дуже відважний духовник-вояк. Ходив по шпиталях і кватирах, де лежали хворі, потішав і розраджував, не звертаючи уваги на небезпеку самому загинути від тієї страшної пошести, нікого не лишив без духовної помочі. Без нарікань, сам старший чоловік, спішив усюди, як лише довідався, що десь є хворий наш вояк".

Як відносився тодішній православний єпископ Пімен в Кам'янці Подільськім до українців-католиків бачимо з опису о. Йосафата Жана, ЧСВВ, народженого у французькій родині в Канаді, тодішнього духовника при Канцелярії през. Петрушевича, яка 17 липня 1919 року переїхала через Збруч і замешкала в приміщеннях православного єпископа Пімена в Кам'янці Подільськім:

„През. Петрушевич доручив мені, щоб я пішов до єпископа Пімена з проханням відпустити якусь церкву, або каплицю для УГА. Єпископ Пімен відповів: „Голубчику, я ґаличанам дав би радо і церкву і каплицю, але не маю, бо всі переповнені в неділі". На це я відповів: „Наше військо могло б реквірувати, бо тепер час війни, але сподіваємось, що Ваша Ексцеленція дасть нам якусь каплицю, бо не зможемо завжди правити надворі". — „Вірте мені, голубчику, якщо б я мав, то я вам напевно дав би, але не маю".

Отець Жан пішов до проф. Іларіона Огієнка, ректора університету, який дав добру раду.

„Я зараз же пішов до єпископа Пімена та сказав йому, що каплиця, яка належить до університету на вул. Ляґерній порожня і від довшого часу ніхто там не править, тому просимо про це місце. Єпископ сказав мені з обуренням: „Хто вам це сказав?" Я відповів: Пан ректор університету, проф. Огієнко й о. протоієрей Сіцинський". Він зачав говорити проти тих двох людей та вкінці сказав, що о. протоієрей дістане кару за це. „Якже, сказав я — дві години тому ви сказали мені, що ви радо дали б мені каплицю, якщо б її мали, а тепер я вам доказую, що маєте, а ви сердитесь. Де ваша логіка?. Після того він позволив, але ще не міг закрити свого невдоволення на о. прот. Сіцинського та навіть були пізніше чутки, що коли московські большевики зайняли Кам'янець, то єпископ Пімен денунціював о. прот. Сіцинського, якого й замордовано".

Не ліпше відношення до полонених наших священиків, що мучились в польських конц. таборах, було і польського, варшавського архиєпископа Каковського, що описує теж о. Йосафат Жан, ЧСВВ, на стор. 135:

„В перших днях листопада того ж 1919 р. Митрополит Кир Андрей прислав мені листа разом з списком 498 осіб, священиків і ченців, що їх поляки тримали в тюрмах і концентраційних таборах. Цей список я приніс Апостольському Нунцієві та передав йому. Затурбований представник Апостольського Престолу запитав мене, що треба зробити, щоб звільнити тих невинних людей? По надумі я відповів, що 14 листопада поляки відзначають свято св. свщм. Йосафата і треба скористати з цієї нагоди, щоб дипломатичний корпус, якого головою є Апостольський Нунцій, просив звільнення українських священиків і ченців, бо ж вони по крові і кості брати св. Йосафата. Цей плян подобався Нунцієві. Він сказав мені: „Отче, напишіть прохання по французьки, а я його дам до підпису амбасадорам і всім представникам держав у Варшаві". На другий день я приніс те письмо до Нунціятури. Нунцій Ратті прочитав його, похвалив форму і зміст, і сказав: „Отче, було б здається добре, щоб і варшавський архиєпископ Каковський підписав це прохання. Він теж належить до дипломатичного корпусу, бо недавно був реґентом Польщі. Будьте добрі, підіть до нього і попросіть в моєму імені". Я зараз таки пішов да арх. Каковського та представив цілу справу в імені Апостольського Нунція. Архиєпископ прочитав ціле письмо, кинув його гостро на стіл і сказав: „Не підпишу". Чому? — запитав я. „Бо до голови уряду я пишу тільки по-польськи" була відповідь. Не надумуючись, я відразу відповів: „Таж це письмо буде підписувати цілий дипломатичний корпус і французька мова є дипломатичною мовою". На це я почув таке: „Я сказав, що не підпишу. Зрештою ті всі священики і монахи заслужили собі на шнурок".

Про трагічну долю о. Івана Кипріяна, що в квітні 1920 р. знайшовся між тими старшинами УГА, яких большевики вивезли до концентраційних таборів на Сибірі, читаємо на стор. 143 і 144 книжки о. Івана Лебедовича, де цілий трагізм долі о. Івана Кипріяна заподано на підставі опису о. К. Кухарика:

„Він був одним з наших праведників, хоч був брудний, обдертий і знаний, як „номер 8986". Так, „номер 8986" — це о. Кипріян, український католицький полевий священик. Вся його історія пов'язана з понурою трагедією концентраційних таборів на далекому Сибірі, де голод, холод, тортури, муки й жах, здається, намагаються затемнити навіть самі зорі на морознім сибірськім небі, де вечір не приносить ні відпочинку змученому тілу, ні спокою серцю, ні навіть маленької надії на краще завтра у цій темряві невільництва".

І далі:

„Отець Кипріян був опікуном сімдесятки дітей, хлопчиків і дівчаток. Всі вони носили на собі обдерте та брудне лахміття, що його інші в'язні вже викинули. Їх очі дивилися на світ поглядом голодного вовка, запертого в клітку, де голод такий звичайний, як і неволя. Отець Кипріян правив св. Літургію під високою причею для ідіотів і спаралізованих дітей, бо до них сторожі не хотіли навіть доторкнутись, так страшно смерділи їх боляки. Тільки отець Кипріян притулив до себе тих нещасних, хоч при цьому часом гірко плакав. Коли деяким з них приходив кінець земних терпінь і, коли спокій смерти закривав їм очі, тільки він один брав тіло з соломи і з любов'ю хоронив. Знаючи від інших полонених, що чергового дня 20 дітей мали розстріляти і що тієї страшної холодної ночі вони були заперті у клітці без даху, він рішив за всяку ціну дістатися до них. Там було двадцятеро дітей, що їх уранці мали убити. Вони питалися за ним. Страшна сніговія лютувала надворі. Здається нема нічого страшнішого, як сибірська заметіль, курява, пургою називають її. Тоді нема заходу, сходу, півдня або півночі, але тільки розгуканий вітер і сніг. Вовки гинуть у ній, а пси не можуть занюхати найсвіжішого сліду. Але отець Кипріян постановив піти до загороди. Заметіль тривала чотири дні і розстріл відложено на пізніше. Як метелиця скінчилася, то сторожі знайшли тіло отця Кипріяна в клітці разом з замерзлими дітьми. Він ще тримав руку одного хлопчика".

Таких і тим подібних трагедій в книжці о. Івана Лебедовича багато, а що діялось в 1917-18 рр. в околицях самого серця України — Полтавщині, можна довідатись з щоденника отця Теодора Чайківського, поміщеного при кінці цієї книжки. Тож варто ту книжку прочитати.

Балтимор, Мд.

ВШАНОВАНО Т. ШЕВЧЕНКА СВЯТОЧНОЮ АКАДЕМІЄЮ

В суботу 27 квітня Балтиморська громада вшанувала Тараса Шевченка Академією, що відбулася в Домі Української Молоді заходами Відділу УККА і при співпраці місцевих організацій.

Академію, що її розпочато „Заповітом" — К. Стеценка у виконанні Мішаного Хору ООЧСУ, відкрив голова Відділу УККА Володимир Чорнодольський. Опісля Міш. Хор ООЧСУ під управою проф. Миколи Кормелюка відспівав „Молитву" — Я. Барнича.

Доповідь виголосив проф. д-р Роман Смаль-Стоцький з Вашингтону. Достойний прелеґент у знаменито опрацьованій доповіді говорив, що Шевченко не належить тільки до нашої історії, він належить і до нашої сучасности. Шевченко — це не історія, Шевченко — це жива людина, наш сучасник, що сьогодні голосно промовляє до української нації у поневоленій Україні і на вигнанні сущої. Він каже ясно: хто ми, чиї сини, ким, за що закуті. Шевченко уважає переяславську угоду за трагічну помилку нашої історії, за яку покутували всі наступні ґенерації і за яку сьогодні Україна в неволі. Шевченкове „у своїх хаті своя правда і сила і воля" означає, що Україна має свідомо протиставитися Москві свою власною ідеєю, своєю правдою, що голосить волю всім народам, у сім'ї вольних народів.

Переяслав — це колоніяльний статус для України — це нація без завтра. Шевченко протиставить Переяславу і Хмельницькому волю, святу волю України, тому то з такою любов'ю прославляв волелюбне козацтво, тому з такою побожною пошаною Хмельницькому протиставив Мазепу. І він заповів нам безкомпромісово продовжати ту святу боротьбу за волю, за волю підпорядковану моральним і Божим законом. Шевченкове: „Коли ми діждемося Вашингтона з новим і праведним законом?" А діждемось таки колись!" — це універсал до української нації. В тім праведнім законі — ієрархія цінностей життя нації.

Шевченко закликає: „Борітеся, поборете, вам Бог помогає!". Українці показали під Базаром, Крутами і в УПА — як великодушно вміють умирати за Україну, тепер на еміґрації мусимо показати, що вміємо також великодушно працювати для України та здійснювати оте „Борітеся, поборете!" в ділянках науки, літератури, мистецтва, виховання молоді на Шевченкових ідеалах. Шевченко запевняє нам перемогу: „за вас правда, за вас слава і воля святая". Він учив нас єдности, молив нас: „Розкуйтеся, братайтеся!„ та благав нас: „обнімітесь брати мої, молю вас, благаю."

Якщо хочемо вшанувати Шевченка сучасника і врятувати не тільки волю Україні, а і спасти нашу Америку — нам треба оздоровлювати наше життя. Ми мусимо повертати до Шевченківського світопогляду. Повернім Господа в осередок нашого життя. Пам'ятаймо слова: „Молітесь Богові святому, молітесь правді на землі, абільше на землі нікому не поклонітесь!" Повторім у наших серцях важливі слова Шевченкової молитви: „А всім нам вкупі на землі єдиномисліє подай і братолюбіє пошли!" — Численно зібрана публіка з увагою вислухала цінної доповіді й нагородила прелеґента рясними оплесками.

У мистецькій частині програми виступив соліст-баритон Осип Стецура, що при фортепіяновому супроводі Романа Стецури відспівав з чуттям пісні до слів Шевченка: „Ой чого ти почорніло", „Реве та стогне" — М. Лисенка і „Думу" — М. Фоменка. Деклямацію „Мені однаково" виконав вдало пластун Олег Гудима. Опісля О. Стецура відспівав ще дві пісні до слів Шевченка: „Минають дні" — М. Лисенка, „Зацвіла в долині" — Я. Степового і як наддаток „На чужині" — Гнатишина. Поему „Як би ви знали панночі . . ." з чуттям деклямувала сумівка Зеня Чорна. Мішаний Хор ООЧСУ під управою проф. Миколи Кормелюка відспівав „Сонце заходить" — Д. Роздольського і „Мотла" — Д. Котка Тенорове сольо — Андрій Чорний. Академію закінчено гимном „Ще не вмерла", який відспівали всі присутні. Сцену прикрашував виконаний Орестом Поліщуком малюнок пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні.

(к б)

ЗСА ЗМЕНШУЮТЬ СВОЇ БАЗИ В ТУРЕЧЧИНІ

Анкара. — У висліді довгих дипломатичних переговорів між ЗСА й Туреччиною, американці передадуть внедовзі свою велику радарну базу на півдні від Анкари, турецьким військовим властям. Ту базу, що її знають тільки під криптонімом „23", збудовано коштом 20 мільйонів дол. Вона мала головно розвідчі цілі супроти СССР, але новітні винаходи поменшили її значення. Також у Пакістані ЗСА зреклися своєї тамошньої бази, з якої вилітали американські стежні літаки понад СССР. Припускають, що Туреччина користуватись буде базами Атлантійського Союзу (НАТО), до якого вона належить. Американські бази не приємні автохтонним націоналістам, навіть тим, що сприяють ЗСА і є прозахідньої орієнтації.

ЗВЕРНЕННЯ

Управа Централного Комітету Дрогобичан рішила відбути 7-го і 8-го вересня ц. р. в оселі УНСоюзу „Союзівки" — З'їзд Дрогобичан.

Цей З'їзд Дрогобичан Управа Центрального Комітету рішила відбути з двох причин. Перша причина — бажання багатьох Дрогобичан, які висловлювали свої думки під час зустрічей, що їх влаштовано в минулому і цьому році. Управа Центрального Комітету Дрогобичан рішила скликати З'їзд, бо він являється одним із головних засобів єднання всіх земляків. З'їзд Дрогобичан — це та велика громадська рада, на якій мають зібратися, як у повісті Івана Франка „Захар Беркут", всі ті, яким добро цієї громади лежить на серці.

Щоб запевнити успішність З'їзду та його належно підготовити на вдоволення всіх учасників, вибрано такі комісії: 1. Комісії Програмова і Пропаґандивна в складі: п. Степан Спринський — голова, п. Степан Гавриш — заст. гол. інж. Олександер Татарський — секретар та п-ні Ярослава Ціханська і п. Василь Колінко — члени. 2. Комісія Імпрезово — мистецька, в складі: п. Юрій Гаврилів — голова, п. Володимир Осередчук — заст. голови, п. Михайло Добош — секретар, п-ні Роксоляна Оґронік-Гарасимович — член.

Земляки Дрогобичани і бувші жителі Дрогобицької Землі: Приїжджайте на З'їзд всі — в кого в серці любов до українського народу, в кого любов до своєї релігії, обрядів, традиції, рідного села й міста, в кого любов до своєї мови, пісні, музики, культури і мистецтва, в кого любов до свободи і до того, щоб український нарід був господарем у своїй хаті, рідному селі, повіті і державі.

На З'їзді почуєте не тільки багато цікавих новин про рідне місто і село, але також довідаєтеся, які великі завдання лежать перед нашу селі, повіті і державі

Друга причина, яка спонукала Управу Центрального Комітету відбути З'їзд Дрогобичан — це справа організаційно —видавнича. До теперішній звязок членів зі своїми Окружними і Центральним Комітетом мусить бути сильніший. Всі наші земляки мусять бути охоплені нашого організаційною сіткою. Вони мусять змагати до того, щоб запляновний Альманах Дрогобиччини якнайскоріше появився друком.

До появи цього збірника може причинити кожний дрогобичанин, вплативши відповідну суму грошей. Крім того ті, що можуть щось написати, чи зібрати відповідний матеріял, причинитися до появи „Альманаха".

У цьому першому повідомленні закликаємо всіх Дрогобичан:

1. Прибути на З'їзд Дрогобичан, що відбудеться на „Союзівці" в Керґонксоні, Н. Й., 7 і8 вересня.

2. Пожвавити працю в окружних Комітетах і заохотити своїх членів до участи у згаданому З'їзді.

3. Вплачувати пожертви на „Альманах" Дрогобичан.

4. Писати статті, описи спомини і. т. д. до „Альманаха" Дрообиччини.

Вже тепер плянуйте свою поїздку разом із родинами на З'їзд Дрогобичан. Пишіть листи до своїх знайомих, односельчан і приятелів, щоб вони приїхали на З'їзд - Зустріч з Вами та іншими Дрогобичанами, їхніми знайомими. Програма З'їзду та інші інформації будуть подані в другому повідомленні.

За Президію Центрального Комітету Дрогобичан:

Юрій Гаврилів
голова в. р.
Степан Спринський
заст. голови в.р.
Василь Колінко
секретар в. р.
Ярослава Ціханська
касир в. р.

ОДУМ в Міннеаполісі - Сейнт Полі

Після деякого застою Філія ОДУМу в Міннеаполісі — Сейнт Полі відновила свою працю.

В грудні 1967 р. відбулися ініціятивні збори для створення Юного ОДУМу. Вибрано Батьківський Комітет Сприяння ОДУМ-у та створено Виховну Раду Юного ОДУМ-у, до якої ввійшли для Філії Юн. ОДУМу в Міннеаполісі пані Дарія Лисий голова, пані Євгенія Радченко — секретар, пані Марія Гайова, Ольга Хоролець, Ольга Татарко — виховники, пані Л. Романівська. Н. Булавицька, М. Товстоп'ят — члени; для Філії Юн. ОДУМ з Сейнт Полі — п. Олександер Гуща — голова Батьківського Комітету, пані Світлана Павлова — секретар та головна вихователька.

Член Юного ОДУМ-у який пчоав працю 16 грудня 1967, відбувають одногодинні сходини щосуботи після навчання в Українській Православній Школі. Всі Українські Православні Парафії: св. Архистратига Михаїла та св. Юрія Переможця в Міннеаполісі та св. Володимира і Ольги в Сейнт Полі дають свої приміщення для користування ОДУМ-ові.

Праця Юного ОДУМ-у спрямована на виховання дітей в національному і релігійному дусі, плекання товарись кости та дружби поміж членами та збудження ініціятиви дітей в різних формах самодіяльности, як наприклад, будування різних споруд, ліплення, вишивання, писання писанок та інших ручних робіт. Частину сходин щоразу присвячується читанню і оповіданню дітям про Україну, як країну їхнього походження, і удосконаленню української мови щляхом вивченя деклямації, оповідань, та співу. Важливою частиною праці є підготовка дітей до національних та релігійних свят, в яких діти потім приймають активну участь.

За короткий час свого існування Юний ОДУМ взяв участь в Святі Крут з груповою деклямацією, і влаштував виставку своєї самодіяльности 31-го березня в залі Церкви св. Архистратига Михаїла.

Старша група ОДУМ-у відновила працю 11 лютого 1968 р. Вибрано Управу в складі: Василь Булавицький — голова, Ніна Хоревич — заступник, Олександер Товстоп'ят і Маруся Семенюк — секретарі, Аадрій Булавицький — фін референт. Ірена Хоревич — культ. освітній референт, Анатолій Медяник — спортовий референт, Марія Міщенко, Ольга Товстоп'ят, Юрко Мельниченко, Ольга Гупало — члени управи.

Сходини відбуваються що два тижні. Одумівці взяли участь у святі Тараса Шевченка, виступивши з інсценізацією „Лебедина" (з Гайдамаків".) Створено гурток бандуристів, в якому приймають участь юні і старші одумівці.

31 березня старанням ОДМу висвітлено для широкого громадянства надзвичайно цікавий кльоровий фільм „Людина в космосі - проєкт Аполло". З коментарями та виясненнями виступав молодий талантовитий науковець ОДУМу інж. Леонід Рябокінь.

19 травня ц. р. стараннями ОДУМ-у висвітлено для громадянства надзвичайно цікавий і корисний фільм „Пульс життя". Коментарі і доповнення давали доктор О. Филипович і д-р Лисий. Фільм ілюструє і вияснює методи швидкої допомоги в різних нищасливих випадках.

Стараннями Батьківського Комітету і Виховної Ради ОДУМу цього літа відбудеться двохтижневий табір для молоді в Міннесоті. Табір відбудеться в Сіблей Стейт Парк над озером Андрю на відстані 90 миль від Міннеаполісу. Табір з повним модерним улаштуванням (гарними будинками, кухнею, їдальнею, спортовою залею та ін.) розташований всередині 1175 акрів чудового лісу і відданий до диспозиції ОДУМ-ові Департаментам Стейтових Парків Стейту Міннесоти. До тобору приймається молодь від 8 до 7 років

Виховна Рада ОДУМу

Ню Йорк, Н. Й.

СРІБНИЙ ЮВІЛЕЙ ДИВІЗІЇ „ГАЛИЧИНА" — 1-ол УД УНА

У цьому році припадає срібний ювілей Дивізії „Галичина", пізніше переіменованої на І-шу УД УНА.

Крайова Управа Братства І УД УНА в Америці запланувала відмітити цю річницю святкуваннями по станицях Братства. Ювілейний Рік Дивізії під кличем „За стрілецький звичай" розпочався дводенними святкуваннями — 27. IV. в Ню Йорку і 28-го квітня 1968 р. в Нюарку.

27-го квітня вечором в залі Українського Народнього Дому в Ню Йорку був бенкет з нагоди Срібного Ювілею — небуденна подія в житті бувших дивізійників.

Бенкет відкрив господар вечора сот. В. Заброцький, Голова Крайової Управи, та передав провід тостмайстрові д-р Р. Дражньовському. Він попросив о. декана Б. Левицького, дивізійного капеляна, провести молитву. Головну промову сказав Павло Шандрук, генерального штабу генерал полковник. Колишні вояки мали змогу знову почути слова свого генерала, перед яким колись складали присягу на вірність Україні.

Під час бенкету тостмайстер вітав представників численних організацій та установ. На цьому місці Ювілейний Комітет, а зокрема тостмайстер, хоче перепросити ці організації й установи та особи, які їх репрезентували, за недогляд і непредставлення їх під час бенкету. Велика численність предстаників скріпила в нас, бувших дивізійників, віру в зрозуміння і признання від громадянства за наш вклад праці для добра нашої Батьківщини.

Особливою подією вечора було відзначення Дивізії Золотою медалею від Об'єднання бувших Вояків УПА ім. ген. Тараса Чупринки. Сот. М. Фриз передав медалю сот. В. Заброцькому, голові К. У Братства.

В мистецькій частині бенкету виступив „Театр у П'ятницю" під керівництвом В. Шашаровського з програмою з дивізійної тематики. М. Лисяк і Б. Паздрій своїм мистецьким виконанням особливо захопили публіку. Бенкет закінчено молитвою, яку провів о. О. Данилевич. Під звуки оркестри пана Василя Босого пізно вніч протягнулися вечерниці, де колишнє вояцтво та гості весело забавлялися.

В неділю 28-го квітня Ювілейні святкування продовжувалися в Нюарку, але про цю надзвичайно докладно і гарно опрацьовану програму появиться окремий допис.

Д-р Р. Дражньовський

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

(Що пишуть комуністичні газети в Україні)

„КАКАЯ РАЗНИЦА?"...

„Молодь України" з Києва вже десятки раз друкувала пісні російською мовою, але 21 травня несподівано виступила проти того, щоб композитори і поети оспівували на один і той же голос Дніпро і Волгу та ще й російською мовою в українському кінофільмі „Великий Дніпро". У фільмі є пісня, про яку далі пише „Молодь України":

„Как провожают
пароходы?
Совсем не так, как поезда...

Прекрасне місто Одеса (і Владивосток, і Керч). Проте це ще не означає, що доречно робити ліричну тему чорноморських чи тихоокеанських далеких походів темою і дніпровською або німанською. Адже кожна ріка народжує свої мелодії; волзькі наспіви не сплутаєш з єнісейськими. Їх треба відчути. Не задумався над цим автор. Все вирішував просто: в морі вода і в ріці вода, і нема різниці, яка мелодія звучатиме". Такі міркування — новина в цій совєтській газеті.

ПОМЕР ПИСЬМЕННИК ЄВГЕН КРОТЕВИЧ

У Києві 29 травня помер на 85 р. життя письменник, драматург і новеліст Євген М. Кротевич, автор спогадів про Лесю Українку, М. Старицького, М. Лисенка, романів „Сини землі" „Понад Славутичем - Дніпром" та ін. тературну діяльність ще в Син вчителя, він розпочав лі- 1906 р., написавши лібретто опери „Полонянка". Є. Кротевич був репресований за Стіаліна, потім повернувсь із заслання. Залишив кілька тисяч цінних українських видань, які збирав впродовж усього життя і про які дуже коротко згадує „Літературна Україна" з 31 травня. Київська газета не зазначає, де і коли поховали письменника.

ХУДОЖНІ КІНОФІЛЬМИ НЕ ДІСТАЛИ НАГОРОД

На „всесоюзному" кіноконкурсі в Ленінграді жодний художній кінофільм з України не був нічим відзначений. Відзначені були тільки „картун" Київської мультиплікаційної студії „В лісі" — другою премією та кілька науково-документальних стрічок. Не одерали нагород і виконавці - актори з Київської, Одеської та Ялтинської кіностудій.

МОВНА ЕКВІЛІБРИСТИКА

Відзначаючи 25-річчя бою під Сталінградом, „Радянська Україна" з 3 лютого, як і вся совєтська преса, вдались до дивних словесних викрутів. Так, за повідомленням названої газети, те місто спочатку звалось Царицин, а потім у „Волгограді відбулась Сталінградська битва". У Волгограді - Сталінграді будують музей, експонати якого „розкажуть про героїчну оборону Царицина в роки громадянської війни і про Сталінградську битву, в ході якої біля стін Волгограда була оточена", і т. д. Особливо в Україні окупаційний режим позміновував безвідповідально тисячі назв міст і сіл, даючи їм назви типу волгоградів-сталінградів...

„РЕСПУБЛІКА СУЦІЛЬНОЇ ГРАМОТНОСТИ"

Про наслідки русифікаційної політики повідомляв київський „Перець" ч. 8 з квітня 1968 року, наводячи такі зразки з листів та заяв: „Прошу оформити мене холостяком так як у жонатім положенію я не можу получити в общежитію на правах робочого місце, в связі с правилами согласно порядка"... „Прошу мене поставити на відгодівлю на ферму, так, як я з коровами не встигаю, а свині для мене підходять по здоров'ю"... „Прошу сняти з мене наказаніє в количестві 5 рублів наложене за то що моя собака бігала по уліцах без присмотра. Ставлю Вас у ізвєстность шо моя собачка іщо не совершеннолєтняя".

ЮНЕСКО І НЕЧУЙ-ЛЕВИЦЬКИЙ

У 1968 р., згідно з постановою ЮНЕСКО при ОН, буде відзначено 15 квітня 50-річчя з дня смерти українського письменника-клясика Івана Нечуя-Левицького. В Києві відбулись наради, як провести той ювілей. Вирішили, про що повідомляла „Радянська Україна" з 4 лютого, організувати виставки його творів у палацах культури і сільських клюбах . . . але не було постанови перевидати його твори, які вже не виходили в УССР десятки років.

ВАЖЛИВЕ 12-ТИТОМОВЕ ВИДАННЯ В КИЄВІ

„Флора УССР" — так зветься 12-титомове видання, завершене в Києві, головним редактором якого був рідний брат зліквідованого комуністами поета Миколи Зерова, академік Дмитро Зеров. Працю видавали частинами впродовж багатьох років. „Літературна Україна" з 28 травня зазначила, що багатоілюстрована „Флора УССР" це цілком самостійна, оригінальна, ґрунтовна праця. Її вихід із захопленням вітали ботаніки Грузії, Угорщини, Польщі, Англії, Швайцарії та інших країн".

ВІСТІ З ВІДНЯ

День солідарности у Відні

На звернення Президії Секретаріяту СКВУ, „Союз Українців Австрії" запросив українське громадянство м. Відня на спільне відзначення „Дня солідарности з українським народом", на неділю, 28-го квітня 1968 р. Сходини відкрив віце-президент СУА п. мґр. Юліян Костюк. Передавши присутнім зміст звернення Президії Секретаріяту та її заклику до українців у вільному світі для їх духового об'єднання в цей день із українським народом на рідних землях та з оборонцями його прав і гідности, які караються в таборах тяжкої примусової праці, п. мґр. Костюк передав слово для доповіді п. М. Івановичеві.

В добре опрацьованому рефераті доповідач висвітлив присутнім теперішню ситуацію на Україні на підставі документів, які дійшли до нас в останньому часі з України, підкреслюючи ту неустрашиму боротьбу українського народу за свою національну гідність, якої ми тепер свідками. Не зважаючи на довгі роки московсько-большевицького терору та намагання систематичного нищення українського народу, національна свідомість зросла на Україні, українська молодь, яка виросла і виховалась в радянських школах та в комуністичних молодечих організаціях, явно і недвозначно бореться за українськість України та проти її насильної русифікації. І хоч посипалися нові арешти нашої молодої інтеліґенції та нові заслання на довгі роки до концтаборів, — як за часів Сталіна, — то це молоде покоління відмовилося капітулювати перед страхом. Його гідна і відважна постава перед судом та на засланню викликала відвагу і в дальших кругах українського народу, які стихійно манівестують в обороні підсудних. Одним із найвідважніших з поміж них, це український журналіст і критик Вячеслав Чорновіл, якому завдячуємо велику книгу матеріялів про 20 засуджених українських науковців, письменників і т. п., яка курсувала в Україні у відписах, а тут у вільному світі вийшла друком в Першій Українській Друкарні в Парижі. Чорновіл, — це один з тих, які підняли голосний протест проти безправства і сваволі КҐБ і які зважилися протестувати перед найвищими партійними і державними інстанціями окупаційного режиму в Україні.

Поділившись з присутніми змістом книжки Чорновола „Лихо з розуму" та іншими інформаціями, які дійшли з-поза залізної заслони, доповідач прийшов до висновку, що всі ці відомості затверджують в нас віру і надію, що воля України стане вже завтра дійсністю, бо де є свідомі жертви, там не встоїть ніяка ворожа сила! Однак, ці потрясаючі інформації, які дійшли до нас з України, вимагають від нас всіх повної мобілізації на захист наших поневолених, але незламних братів. Треба нам всім включитися в необхідну акцію перед міжнародними інстанціями та серед громадянства вільного світу, до якої нас кличе Секретаріят СКВУ!

Після доповіді, яку присутні вислухали з увагою, прийнято одноголосно резолюції, як вислів протесту проти московсько-комуністичного терору на Україні, та вияв нашої солідарности із українським народом та з його невпинною боротьбою за волю і незалежність.

„День солідарности" у Відні закінчено відспіванням всіми учасниками національного гимну.

Того ж дня о годині 10-ій рано о. д-р Венедикт Сютик відправив в сослуженні ще двох священиків в церкві св. Влкм. Варвари з нагоди дня Службу Божу в намірені українського народу.

„Фільмовий Вечір".

З рамени Українського Культурного Т-ва „Буковина" у Відні відбувся 27-го квітня 1968 р. „Фільмовий вечір", на якому п. Дмитро Рахліцький висвітлював кольорові фільми, накручені ним на „Світовій Виставці" в Монтреалі та під час його подорожі в 1967 році по Канаді і по ЗСА.

Не зважаючи на деякі технічні недоліки фільмів, треба з признанням відзначити ідейність та жертвенність п. Рахліцького, який не шкодував ні труду ні грошей, щоб зберегти деякі дуже цікаві моменти з культурного вкладу українців під час світової виставки в Монтреалі та із національного життя української спільноти в Канаді і в ЗСА.

Учасники „Фільмового вечора" дякували за це п. Рахліцькому рясними оплесками.

Прес.-Служба СУА

ЗЕЛЕНІ СВЯТА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

дей — своїх простих людей, як той батько любив".

Усмішка стомлених очей така щира та промінна, а голос теплом стелиться: „Стільки вже років пройшло, а я дідуся так і бачу. Ось і тепер за ним у процесії йду на наші поля."

І враз він набожно похилив голову. Бо ось над похиленими, як його головами, піднялася з благословенням золота Дароносиця. Благословляє людям, нивам, землі. Просить Божої благодаті, Божої ласки. Щоб ниви хліб зародили... святий хліб насущний...

Все ще чути набожні пісні, все ще стелиться пил під ногами, та вони вже вертають з процесією від „фіґури". Несуть зогріті соняшним золотом голови, несуть зогріті молитвою серця. Втомлено совгаються ноги — ті маленькі босі й ті великі в чоботях...

Падає перша велика прозора крапля. За нею друга, третя, хоч небо все ще ясне.

Це краплини благодатного дощу спадають на ниви. Це дар з небес для розмолених людей. Дар на Зелені Свята...

НІМЕЧЧИНА Й ЮГОСЛАВІЯ

Бонн. — Західньо-німецький міністер закордонних справ Віллі Брандт прибуде в цьому тижні на три дні до Югославії, щоб скріпити взаємини між тими двома державами. Мабуть у зв'язку з тими відвідинами Брандт заявив недавно на адресу Москви, що Західня Німеччина не має заміру „вбивати клина" між східньо-европейсь-

РОЗШУКУЮТЬ ЗА 11 ОСОБАМИ, які безслідно пропали під час кількаденних заворушень у Парижі. Ствердила це спеціяльна Комісія, покликана Сорбонським університетом, яка складається з студентів, професорів, лікарів та адвокатів. Та Комісія впродовж двох тижнів збирала матеріяли від свідків, шпиталів і лікарів та батьків. Не можна дошукатися 11-ох осіб, дармащо під час отих заворушень стверджено, що тільки одна особа згинула, та й то сторонній глядач, що його хтось пробив ножем.

Філядельфія, Па.

УСПІШНА ЗУСТРІЧ ЗЕМЛЯКІВ БОЙКІВЩИНИ

В суботу й неділю, 25-го та 26-го травня відбулися успішні наради і Зустріч б. жителів Зах. Бойківщини. Від год. 4-ої до 7-ої веч. в суботу та від 10-ої до 1-ої в неділю на нарадах ширшої бойківської ради, в склад якої входять члени об'єднаного Комітету, ред. колеґії та мужів довір'я, вирішено цілий ряд важливих справ, між іншим приступити до друку літературного збірника „Бойківщина" під начальною редакцією д-ра Василя Луцева та інтенсивно збирати матеріяли до видання історичних та інших збірників і альманахів. Д-р Василь Луців дав показ численної бібліографічної вистави про Бойківщину, в якій показано рідкісні видання про це верховинне плем'я.

Постановлено видавати квартальник „Бойківщина" в поширеному об'ємі, чергове число якого появиться в липні під ред. проф. О. Бережницькоо. На днях вийдуть з друку картки з бойківською ношею. Нарадами проводили по черзі о. Ст. Дашо та мгр. М. Утриско.

В суботу вечером при участі 160 учасників відбулася в приміщеннях „Тризуба" Зустріч, яку відкрив молитвою голова Комітету о. Ст. Дашо, виголошуючи обдумане слово про вклади бойків в національну скарбницю. Вечором зі знанням та легким дотепом проводила п. Осипа Грабовенська, представляючи всіх промовців та виконавців програми. Складаючи привіт від центрального об'єднання Комітетів Бойківщини мґр. Мирон Утриско начеркнув прикмети жителів Бойківщини та їх вірність українській нації. Короткі привіти зложили від Дрогобицького К-ту дир. Степан Сприньский, а від УККА Іван Шаран.

п-і Лада Прокоп деклямація.

Програму започаткувала цією „Наша" вітчинонько" соловія Бойківщини Ізидора Пасічинського. Сольо на бандурі виконав Володимир Юркевич, актор Роман Тимчук передав два бойківські нариси „Гостина в полонині" і „Екзекутор" власного пера. П. Іванна Гілевич виступила з веселим монологом „Пані Юзичинська має слово". Справжньою атракцією вечора були виступи акторів Юлії і Володимира Шашаровських, які по-мистецьки виконали сцену з В. Стефаника „Побожна". Побутові пісні з Бойківщини гарно відспівані Ю. Шашаровською при акомпаніяменті проф. Ліди Бульби. Пані Ірина Кметик дала показ бойківської ноші з Лопушанки Лехньової, Турчанського повіту. Модельками були Л. Кметик і О. Траска. Приявні оплескували цю гарну і практичну ношу.

На залі влаштовано виставку з показом церков на Бойківщині, ноші, писанок та численних знимок із різногранного життя на Бойківщині. За президіяльним столом між ін. були Впр. о. М. Баранецький, о. В. Головінський здружиною, відомою бойківською письменницею.

Між численними письмовими привітами слід згадати привіти від наших Владик, Митрополита Кир Амврозія та Єпископа Кир Ніля, обидва уродженці Бойківщини. Це плем'я дало теж першого єпископа в ЗСА, бл. п. Кир Сотера Ортинського.

На льотерії, між ін., були гарно різьблена тарілка роботи о. Ст. Даша і велика лялька в строю бойкині. Учасники Стрічі розходились пізно вночі, повні милих вражень з гарної програми та розмов із ближчими і дальшими краянами. Пані О. Грабовенська щиро подякувала усім виконавцям, учасникам, а зокрема паням, які під проводом п-і Н. Лопатинської підготовили гостину. Молитву відмовив о. сов. М. Баранецький.

В неділю, 26-го травня о год. 9-ій рано в церкві Царя Христа о. Ст. Дашо відправив Службу Божу на інтенцію всіх земляків з Бойківщини із гарною проповіддю.

Численно зібрані на Службі Божій учасники Стрічі зробили перед церквою кілька світлин.

До успішного перебігу бойківських днів причинилися члени Комітету і провід Філядельфійського Відділу.

М. У.

Емброідж, Па.

ДНІ НАЦІОНАЛЬНОСТЕЙ

Це вже третій з ряду в нашій місцевості відбувся так званий фестиваль „Дні Національностей", в котрім беруть участь і наші українські жителі міста Ембріджу і околиці.

Минулих двох років брала участь тільки одна Українська Православна Церква, а цього року зголосилося до участи і Українська Католицька Громада. Цього року ми мали два кіоски, в яких виставлено нашу мистецьку культуру, вишивку, кераміку і різбярство, а також нашу кухню з пирогами, голубцями і борщем та різнородним печивом.

Танцювальний гурток з Укр. Католицької Церкви в п'ятницю і суботу виступав з нашими народними танками, і тисячна маса учасників любувалася нашим народним танком і грімко оплескувала українських танцюристів.

В місцевій бібліотеці-читальні виставлено прапори і книжки різних національностей. Автор цих рядків постарався, що виставлено і наш національний синьо-жовтий прапор, наші книжки і картини, види нашого столичного міста Києва з золотоверхими церквами і пам'ятниками.

Місцева преса щодня містила знимки з фестивалю, а найбільше з наших кіосків, бо вони були найкращі. Інші національності майже нічого не мали, крім кухні.

Успіх був добрий. Наша кухня не могла настачити своїх смачних страв для такої великої маси людей, які безнастанно товпилися коло наших кіосків, тільки погода не дописала, бо часто падав дощ з малими перестанками.

Г. Грицик

ЛЕМКІВЩИНА ТА ЇЇ МИСТЕЦТВО

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ний у зв'язку з цією акцією Добровільний Комітет Охорони пам'яток архітектури України й досі малоавторитетний в справі збереження їх від нищення. А що вже говорити про насильно відірвану від України Лемківщину? Для совєтського уряду її та її архітектури ніби й не існувало.

Отже, наш святий обов'язок також прилучитися до всенародного голосу, щоб і нам нащадки не докоряли.

За згаданою вже офіційною польською статистикою докладно відомо, що в нещасливій лемківській землі з 311 церков, які ще існували після другої світової війни, в 1956 році було вже лише 210. Нищення цих перлин нашої архітектури триває. З тих знищених до 1956 р. церков зруйновано п'ять пам'яток XVI - XVII ст. і 96 пам'яток наступних століть.

От чому саме тепер виставка „Лемківщина та її мистецтво" така вчасна і дорогоцінна для нас. Вона повинна повторюватися в найбільших місцях зосередження української еміґрації, де б кожен з нас поділив любов до неї з любов'ю її організаторів — щирих патріотів, які зібрали й зберегли для нас і наших поколінь бодай у фотографіях та документах величне, самобутнє мистецтво нашої Лемківщини. Ми всі певні, що настала найвища пора оті дорогоцінні матеріяли виставки видати окремою, гарною, високоякісною книгою з відповідним мистецьким текстом, ілюстраціями, рисунками, діяграмами, мапами, кольоровими вкладками — так, як на це заслужила чарівна Лемківська Земля та її неповторне споконвічне мистецтво.

Більш, ніж певні ми й в тому, що кількох тисяч читачів і любителів такої дорогоцінної публікації — і то не тільки серед культурних і жертовних лемків — нам не бракуватиме.

В ПОКЛОНІ КОМПОЗИТОРОВІ ЯРОСЛАВОВІ БАРНИЧЕВІ

(Враження з Концерту Ії та Любомира Мацюків у Клівленді.)

Культурні імпрези на високому рівні стають, останнім часом, рідкістю в нашій громаді, тому концерт відомих наших співаків Ії й Любомира Мацюків, який відбувся тут 31-го березня в авдиторії Шеф Джуніїор Гай Скул, заблистів на тлі сірої буденщини справжнім мистецтвом.

Перша частина концерту складалася з творів Лисенка, Гнатишина, Фоменка й ін., а її короною можна вважати знаменитий дует з опери Миколи Фоменка „Маруся Богуславка", яким співаки закінчили цю частину програми.

Друга частина складена була виключно із творів Ярослава Барнича, пам'яті якого присвятили виконавці свій концерт. Арії з оперет „Шаріка" й „Гуцулка" полонили слухачів мелодійністю та майстерністю виконання, що завершувалось акомпаніяментом концертмайстра Галини Голинської з Торонта. В цій частині концерту можна говорити про ідеальний контакт співаків із публікою, яка реагувала на всі нюанси мистецького виконання. Повна драматизму „Пісня про киптар", ліричного патосу „Серенада" з „Шаріки", нанизана гуцульськими мотивами, арія Ксені, кінцевий дует Яра і Ксені з „Гуцулки Ксені" були найбільш хвилюючими моментами останньої частини програми. При кінці нагороджено виконавців сальвами оплесків та китицями квітів, а дружина композитора склала гостям подяку за весь їхній труд над опрацюванням програми концерту та за жест наших мистців, які весь дохід з імпрези призначили на цілі Фонду ім. Ярослава Барнича. На її руки передали мистці одержані китиці квітів, щоб зложити їх опісля на могилі незабутнього композитора.

Фрагменти концерту фільмував інж. Гаврилко, щоб втягнути їх згодом до документального фільму, над яким він працює.

Зустріч мистців з громадянством Клівленду, яка відбулась після концерту в одному з ресторанів, мала привітну, майже родинну атмосферу. Панство Мацюки ділилися з присутніми своїми думками, враженнями та плянами, зокрема тепло згадуючи проф. Барнича та його багатолітню працю на полі української культури. Д-р Лев Дубас від родини проф. Барнича, у коротких зворушливих словах подякував усім тим, які невтомно трудяться для збереження його пам'яті серед нашої спільноти.

Т-ий

ІСПИТ ЗРІЛОСТИ НА КУРСАХ УКРАЇНОЗНАВСТВА ІМ. ЮРІЯ ЛИПИ В ТОРОНТІ, КАНАДА

Торонто. — 12 і 13-го квітня ц. р., після успішних письмових, відбулися тут усні іспити зрілости. Зголосилося 38 кандидатів, 20 з 5-го „А" і 18 з 5-го „Б" курсів.

Кандидатів опитувала Іспитова Комісія в складі: голова — професор університету в Боффало, ЗСА, Зенон Саган, дир. Василь Волицький — українська література у відділі „Б", о. Маркіян Стефанів — українська католицька релігія, д-р Б. Стебельський — українська література у відділі „А" і в обох відділах історія української культури, мгр Ол. Матла — історія України, проф. д-р Я. Пастернак — археологія України і мгр М. Лукавецький — географія України.

На основі опитування Іспитова Комісія признала, що кандидати працювали сумлінно, приписаний програмами матеріял опанували, свобідно і поправною літературною мовою відповідали на вильосовані питання і в дискусії на питання Іспитової Комісії впевнено висловлювали знанням обосновані думки.

Іспит зрілости (матуру) здали:

Відмінно: Ваврух Мирослава, Гамівка Віра, Гнип Катерина, Голіяд Віра, Дацків Оксана, Кухарчук Юлія, Лаптута Христина, Рибак Ярослав, Семенович Роман, Соловій Марія, Стефанюк Галина, Струганик Одарка, Чирська Ганна Віра і Шумська Ганна.

Дуже добре: Брехун Володимир, Бубела Константин, Вільк Марія, Корнута Оксана, Кочекан Степан, Кріль Богдан, Малиновський Богдан, Павличко Марія, Павлюх Даниїла, Побігун Галина, Савка Ольга і Яріш Микола.

Добре: Величенко Степан, Волошанський Павло, Волощук Люба, Гринчишин Богдан, Непотюк Олена, Огородник Степан, Прус Василь, Сидор Олександра, Хичій Роман і Чамбул Ольга.

Задовільно: Матвіїв Богдан і Мацькович Богдан.

Одна кандидатка — Ірина Швець, що закінчила Курси в навчальному році 1966/67, але під час матури проходила іспити на університеті — здала в січні 1968 року, і іспит зрілости здала з *дуже добрим* успіхом.

В письмових іспитах з української літератури мали кандидати до вибору одну з трьох тем. У відділі „А":

1. Література українського відродження.

2. Реалізм в українській літературі — в прозі та в драматургії. Головні його представники і їх творчість.

3. Романтизм на східніх і західних землях України.

У відділі „Б":

1. Картини та ідеї Св. Письма в творах Тараса Шевченка, Івана Франка, Лесі Українки і Леоніда Мосендза.

2. Ідеал матері в новелі Василя Стефаника „Марія", в повісті Леоніда Мосендза „Останній Пророк", в сонетах Б. Кравцева — „Мати" і „Одвинея я" та у вірші Василя Симоненка — „Лебеді материнства".

3. На прикладах з історії доказати думки Леоніда Мосендза „Не покірними мудрощами живий буває нарід, а мечем предків і духом пророків".

За вірне зрозуміння тем, вдачне композиційне розплянування матеріялу, бездоганний стиль, орієнтацію в проблемах сучасного життя і подіях, як зразкові, проф. Саган вирізнив задачу Віри Гамівки, що вибрала тему — „Не покірними мудрощами живий буває нарід..." і задачу Віри Голіяд, що вибрала тему — „Ідеал матері...".

На підставі оцінок усних відповідей і оцінок іспитових задач, голова Іспитової Комісії, проф. З. Саган, висловив учителям признання за сумлінну навчально-виховну працю.

Корисне враження під час іспитів робила достосована до поважної хвилі культура зовнішність кандидатів і їх коректна поведінка.

В признанні за гарні успіхи у іспитах зрілости і для впровадження матурантів у нове, громадське життя, Комітет Батьків улаштував для них бенкетний обід, в пополудневих годинах 12 травня, в залі церкви св. Покрови. В бенкеті прийняли участь 390 запрошених гостей і приятелів молоді.

Закінченням цього в житті студіюючої молоді неповторного свята — була забава матурантів — „Вечір здійснених мрій", що відбувся в цій самій залі церкви св. Покрови.

У святочній атмосфері того вечора матуранти одержали дипломи іспиту зрілости і традиційним студентським гимном "Gaudeamus igitur" попрощали школу.

Ніжно-настроєві звуки вальса втягнули матурантів у вир танку. Домінували герої вечора — студентки і студенти-матуранти, вчорашні учні Курсів Українознавства ім. Ю. Липи.

В усіх учасників Вечір здійснених мрій залишив милий спогад неповторних переживань.

Учитель

Президент Джансон домагається гострішого закону про продаж зброї

Вашингтон. — Президент Джансон 6-го червня зареаґував на вбивство сенатора Роберта Кеннеді тим способом, що закликає Конґрес і 50-ох губернаторів стейтів, щоб схвалили гостріший закон про заборону продавати зброю ніж той, який недавно схвалила Палата Репрезентантів в рамках закону про поборювання злочинів більшістю 368 голосів до 17-ох. Президент використовує теперішній настрій та домагається гострої заборони продавати рушниці і пальну зброю. Він вже давніше цього домагався, але Конґрес не схвалював його проєктів під впливом представників ловецьких товариств та продуцентів зброї. Президент мусітиме, покищо, підписати той проєкт, який щойно схвалив Конґрес, але він внесе до Конґресу нові поправки, ті самі, які Сенат місяць тому відкинув.

УККА ВІТАЄ ВЕРХОВНОГО АРХИЄПИСКОПА З ПРИЇЗДОМ НА АМЕРИКАНСЬКИЙ КОНТИНЕНТ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

КА, яка візьме участь у привітаннях Верховного Архиєпископа в Торонті. Делегацію очолюватимуть президент УККА проф. Лев Добрянський та екзекутивний віце-президент Йосип Лисогір. Крім названих, у склад делеґації входять віце-президенти УККА о. декан Мирослав Харина, п. Лев Футала, пані Стефанія Пушкар, секретарі: Ігнат Білинський і Степан Спринський, касир д-р Я. Падох, директор канцелярії мґр. Іван Базарко та члени Екзекутиви д-р Степан Ворох, проф. П. Стерчо та Володимир Мазур.

Чергове засідання Екзекутиви УККА 13-го вересня

На цих своїх нарадах, що їх відкрив і ними проводив екзекутивний віце-президент Йосип Лисогір, Екзекутива УККА ще вислухала звітів д-ра Володимира Душника про акцію вільних українців на Міжнародній Конференції Людських Прав у Тегерані, проф. д-ра Лева Добрянського про його акції у Вашинґтоні та скарбника д-ра Ярослава Падоха про стан каси УККА, яка потребує негайних поповнень. Вкінці рішено, щоб — з уваги на вакаційний час — чергове засідання Екзекутиви УККА відбути в п'ятницю, 13-го вересня ц. р.

Політична Рада і панель

Під проводом свого голови Лева Футали відбулось від год. 5-ої по пол. засідання Політичної Ради. На заступників голови обрано Богдана Дзеровича і проф. Юрія Мачука, на секретаря Миколу Семанишина, на членів Д. Ярка і Павла Дорожинського.

Засідання Політичної Ради попередив панель, який проте тісно в'язався з її завданнями. Проф. Лев Добрянський, проф. Петро Стерчо і проф. Роман Смаль-Стоцький формально доповідали про пропозиції УККА до виборчих програм Демократичної і Республіканської партій на цьогорічних їх конвенціях, але насправді характеризували відносини в Америці. Проф. Л. Добрянський дав досить песимістичний образ успіхів совєтської імперіялістичної політики в широкому світі коштом впливів західніх держав, зокрема ЗСА, а проф. Роман Смаль-Стоцький накреслив похмурий образ внутрішньо - американських відносин. Проф. П. Стерчо піддав під сумнів правильність такого песимістичного насвітлення та твердив, що американський нарід по суті здоровий і в усіх конструктивних напрямках продуктивний.

Проф. д-р Микола Чировський виголосив доповідь на тему „Аналіза сучасного стану України", в якій доказував цілою низкою фактичних даних, зокрема статистикою, експлуатаційну й екстремістичну політику Москви в Україні, дійшовши до висновку, що наївними були і є надії на покращання внурішніх відносин в УССР.

Дискусія затяглась до пізнього вечора. Між зголошеними внесками була також пропозиція, щоб наступне засідання Політичної Ради присвятити українській політичній проблематиці.

Програма відвідин Кардинала Йосифа

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ВІВТОРОК 25 ЧЕРВНЯ

Година 10.00 рано — відвідини наших Церков.
Година 3.30 по полудні — відвідини українських установ.
Година 5.30 ввечорі — зустріч з Президією КУК.

СЕРЕДА 26 ЧЕРВНЯ

Відвідини українців у Давфині.

ЧЕТВЕР 27 ЧЕРВНЯ

Відвідини Малої Семінарії — Колеґії св. Володимира й Роблині.

П'ЯТНИЦЯ 28 ЧЕРВНЯ

Година 3.45 по полудні — прощання Кардинала на летовищі перед від'їздом до Едмонтону.

Міжнародні змагання „Тризуб" — „Данфермлайн" в середу, 12 червня

Вже в наступну середу, 12-го червня, відбудуться у Філядельфії на великому стадіоні ім. Дж. Ф. Кеннеді міжнародні футбольні змагання „Тризуба", чотирикратного чемпіона ЗСА з шотляндською дружиною „Данфермлайн", переможцем цьогорічних змагань за Чашу Шотляндії. Початок змагань визначений на год. 8:30 вечором.

Ці міжнародні змагання футболістів „Тризуба" встановлять два нові досягнення „Тризуба": це будуть перші змагання „Тризуба" і взагалі української дружини на величавому стадіоні ім. Дж. Ф. Кеннеді, на якому відбуваються щороку великі футбольні змагання між кадетами Армії і Фльоти та міжнародні легкоатлетичні змагання. Стадіон ім. Дж. Ф. Кеннеді, положений біля Вітман Брідж, поміщує 102,000 глядачів. Будуть ці змагання також першою зустріччю футболістів „Тризуба", яку піднялась спонзорувати організація „Філядельфійський Клюб Прихильників Футболу". Від популярности цих змагань на успіху футболістів „Тризуба" на грищі залежатиме дальше спонзорування змагань „Тризуба" цим „Філядельфійським Клюбом Прихильників Футболу".

У Лондоні арештували здогадного вбивника Мартина Лютера Кінґа

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ді власне арештовано його. При арештованому знайдено револьвер і 2 пашпорти. Поліція ствердила на основі відбитків пальців, знайдених сперщу на автомобілі „Мустанґ", що його Ерік Старво Ґалт, чи пак Джан Віллярд покинув швидко після вбивства Кінґа, що Ґалт, Віллярд, Пол Бриджмен і Рамон Джордж Снейд — це одна особа, н а с п р а вді Джеймс Ерл Рей. Покищо ще тайна, звідкіля він дістав великі суми, якими орудував, коли він міг заплатити готівкою 2.000 дол за авто і міг роз'їздити літаком по Европі. До Лондону відлетів з Вашинґтону асистент ґенерального прокуратора Фред Вінсон задля приспішення процедури видачі арештованого. ЗСА буде домагатися його видачі не так за вбивство д-ра Мартіна Лютера Кінґа, щодо чого треба вести ще слідство, як радше за втечу, з стейтової в'язниці в Міссурі в 1967 році, де арештований відсиджував 20-річну кару за грабіжницький напад.

У двох лондонських щоденниках появилась вістка, що Джеймс Ерл Рей жив під прізвищем Раймонда Снейда три тижні в Лондоні і старався найнятися, як доброволець вояк до якоїсь армії в Африці. До дешевого пенсіону в бідній дільниці в Лондоні, де він мешкав, хтось до нього дзвонив. Також в Торонті хтось привіз йому якусь коперту. Інтенсивні заходи американської, канадійської, британської і португальської поліції намагаються виявити всі неясні подробиці.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Д-р МІЛТОН АЙЗЕНГАВЕР ПЕРЕСТЕРІГАЄ проти заворушень і розбещености, які можуть внаслідку привести до анархії і вкінці до диктатури правої або лівої. Д-р М. Айзенгавер промовляв в Стейтовім Кентськім Університеті, де його вшановано почесним докторатом права. Він сказав, апатію деколи заступають масові протести, викликані часто якимсь випадком, і під час цих протестів виникають вуличні заворушення, в яких вбивається людей та нищиться матеріяльні речі. Церемонія закінчення шкільного року почалась однохвилинною мовчанкою, якою вшановано сенатора Роберта Ф. Кеннеді. Д-р Айзенгавер закликав випускників змагати до справедливости для всіх і до миру.

ВБИВНИК СЕНАТОРА РОБЕРТА Ф. КЕННЕДІ перебуває у в'язниці в Лос Анджелесі під сильною охороною та вповні ізольований. Поліція дбайливо пересіває всі вістки про те, чи вбивник мав якихось спільників. Досі немає певности, що ще хтось знав про заплановане вбивство. Поліція дбає про те, щоб не порушено приписів про те, що можна подавати до відома про вчинок злочинця. Тому поліція не подає від себе майже жадних вісток про Сіргана Бішару Сіргана, якого оскаржують у вбивстві сенатора Роберта Ф. Кеннеді та в пораненні п'ятьох інших осіб.

ГРОМАДЯНСТВО ЦІЄЇ КРАЇНИ ДОМАГАЄТЬСЯ реєстрації всієї пальної зброї, яка знаходиться між людьми, бо тільки це може бути найкращим засобом до зменшення заворушень. Це видко з опитувань, переведених Інститутом Публічної Опінії д-ра Джорджа Ґеллупа. 85 відсотків опитуваних домагаються такого закону, згідно з яким всі власники пальної зброї мусіли б її зареєструвати в урядових аґенціях. Опитувані проти продажу зброї з допомогою пошти. Вони також домагаються, щоб нелітні особи не могли користуватися пальною зброєю. Реєстрація зброї спричинила б, що умовохворі і злочинці не могли б законно мати револьвери та рушниці.

ЛЕТУНСТВО ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО ВОНО плянує в четвер 13-го червня випустити вісім військових комунікаційних сателітів. Це має статися за допомогою ракети Титан 3. Це робиться на це, щоб збільшити сітку комунікаційних сателітів Департаменту Оборони. Випущення має відбутися о год. 10-ій перед полуднем. Ці нові 8 космічних кораблів мають приєднатися до 17-ох військових сателітів, які вже кружляють довкола Землі понад рівником і які розносять повідомлення та виконують розвідчу службу, фотографуючи все між Вашинґтоном, В'єтнамом та військовими базами в світі.

8-ГО ЧЕРВНЯ Ц.Р. ВЕРНУВСЯ ДО ФРАНЦІЇ ЖОРЖ БІДО, колишній кількакратний прем'єр і міністер закордонних справ Франції, колишній близький співробітник де Голля,від 1962 року його противник. Бідо стояв на листі тих французів, що за ними пашукували, як за керівниками Тайної Армійської Організації, що виконала була два атентати на де Голля за його політику в Альжирі. Бідо був на еміґрації сперщу в Бразилії, потім у Бельгії. Його тепер нак ордоні арештували, але, перевізши до Парижу — звільнили. Припускають, що де Голль проголосить амнестію для 10-ох видатних французьких політичних в'язнів, між якими є кол. командант французької армії, генерал Рауль Салян.

ФРАНЦУЗЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ШАРЛЬ ДЕ ГОЛЛЬ дав 50-хвилинне інтерв'ю журналістові Мішелеві Друа, в якому признав, що носився мин. тижня з думкою зректися влади, але — мовляв — рішився залишитись, щоб рятувати Францію проти загрози комуністичного тоталітаризму. Де Голль закликав французький нарід зосередитись довкола нього, щоб рятувати Республіку. Вибори у Франції відбудуться 233-го червня, референдум над реформами, що їх плянує де Голль — пізніше. Де Голль відкидає комунізм і капіталізм та пропонує третю посередню систему.

КОРОЛЕВА ЄЛИСАВЕТА II НАГОРОДИЛА 2.500 осіб різними титулами й почесними відзначеннями. 5 осіб дістали титул досмертного лорда. Між відзначеними є також вдова по австралійському прем'єрові Гарольді Голті, який втопився.

У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ ПРИЗНАЧЕНО нових осіб на становища, що втратили своїх керівників у нещасливому випадку в минулому тижні, коли американська ракета помилково вибухла перед військовою квартирою і вбила 7-ох видатних військовиків. Призначено, м.і., нового шефа поліції у Сайґоні. Нові команданти буцім-то близькі співробітники президента Нґуєна Вана Тіє, який через те скріпив свою позицію у постійному суперництві з віцепрезидентом Нґуєном Као Кі.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ВИСЛАВ БУВ 13-го травня ц.р. листа до єгипетського президента Ґамаля Абдель Насера, в якому дораджує скористати з мирового посередника Об'єднаних Націй, дипломата Гуннара Ярріньа, задля замирення з Ізраїлем. Тепер виявлено зміст того листа. Єгипетська преса поставилась неґативно, офіційна відповідь ще не наспіла.

ЗМІНА АДРЕСИ

ДО АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ"
81-83 GRAND STREET

Долучую 10 центів — прошу змінити мою адресу
JERSEY CITY, N. J. 07303
(P. O. Box 346)

Моя СТАРА АДРЕСА була:

(Ч-СЛО ВІДДІЛУ (якщо член УНС) ________

Ім'я і прізвище: ________

Адреса: ________

Моя НОВА АДРЕСА така:

Ім'я і прізвище: ________

Адреса: ________

________ Zip Code ________

ЗЕЛЕНОСВЯТОЧНА ЗБІРКА НА ДОПОМОГОВІ ЦІЛІ БРАТСТВА „БРОДИ-ЛЕВ" ІНК. „ОХОРОНА ВОЄННИХ МОГИЛ". ПОЖЕРТВИ ВИСИЛАТИ БЕЗПОСЕРЕДНЬО: "BRODY LEW" INC., 140 SECOND AVENUE, NEW YORK, N.Y. 10003

ТАРЗАН, Ч. 6011. Тарзан потішає Пейса!

— Я приїхав сюди, щоб написати статтю до журналу про лови на леопарда з собаками, але ця історія дивно змінилася, — зітхнув видавець.

— Щиро кажучи, я думав, що засідка поза табором буде добрим засобом, щоб зловити бестію!

— Я не турбуюся тепер цією історією... Але я не хочу витрачати дальших моїх собак! Тарзан думав хвилину, а тоді всміхнувся. — Гм, можливо, що ви не мусите це робити!